

PRIMĂRIA SATULUI SLOBOZIA MARE

Document în Lucru

**PLANUL DE DEZVOLTARE LOCALĂ
A SATULUI SLOBOZIA MARE
2016-2020**

Document elaborat
în 2016 cu asistența facilitatorilor Proiectului PNUD "Migrație și Dezvoltare Locală"

Iunie, 2016

CUPRINS:

1	INTRODUCERE	4
2	SUMAR EXECUTIV	5
3	DIAGNOSTICUL SITUAȚIEI EXISTENTE	7
3.1	Potențialul Uman și Migrația	7
3.2	Dezvoltarea Economică	10
3.3	Dezvoltarea Socială.....	12
3.4	Infrastructura tehnico-edilitară și Servicii Comunale.....	16
3.5	Management Administrativ și Oportunități de Cooperare Intercomunitară	18
3.6	Probleme Prioritare de Rezolvat până în 2020	18
3.7	Analiza SWOT	22
4	OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI	24
4.1	Viziunea „Slobozia Mare 2020”	24
4.2	Obiective	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
4.3	Priorități.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
4.4	Planul de Acțiuni	Eroare! Marcaj în document nedefinit.

SLOBOZIA MARE 2016 – 2020: Proгноze și Obiective

#	Indicator	2016	2020 (proгноzat* / planificat)
1.	Total populație, inclusiv	5885	6400
1.1	- Copii de vârstă preșcolară	629	729
1.2	- Copii de vârstă școlară	318	418
1.3	- Populație activă	3157	3500
1.4	- Populație plecată (emigranți)	1200	1100
2	Vârsta medie a locuitorilor din sat (rezidenți permanenți)	55	50
3.	Suprafața intravilanului	397	417
4.	Număr de agenți economici, înregistrați în localitate (total)	41	50
5.	Număr de salariați	510	650
6	Salariul mediu (estimativ)	2400	4000
7	Buget Local	7 145 100	10 000 000
8	Venituri proprii la buget	2 427 100	4 000 000
9	Acoperirea cu servicii de salubritate (nr de gospodării deservite de operatorul comunal privind evacuarea centralizată a deșeurilor, % față de total)	0%	1 500 75%
10	Acoperirea cu servicii de apeduct (nr de gospodării deservite de operatorul comunal privind evacuarea centralizată a deșeurilor, % față de total)	1500 75%	2000 100%
11	Acoperirea cu servicii de canalizare (nr de gospodării deservite de operatorul comunal privind evacuarea centralizată a deșeurilor, % față de total)	5%	50%
12	Acoperirea cu servicii de iluminare stradală nocturnă (km și % față de total)	11 km 27,5%	30 km 75%
13	Lungimea drumurilor locale asfaltate (km și % față de total)	8 km 29 %	10 km 34%
14	Lungimea drumurilor locale pavate în variantă albă (km și % față de total)	0%	20km 50%
15	Lungimea trotuarelor pavate/asfaltate (km și % față de total)	2,7 km 30%	9 km 100%
16	Număr de copii în școală/liceu vs capacitatea instituției	Liceu 450/389 Gimnaziu 320/240	Liceu 500/460 Gimnaziu 400/350
17	Număr de copii la grădiniță vs capacitatea instituției	320/318	400/380

1 INTRODUCERE

Planul de Dezvoltare Locală a satului Slobozia Mare reprezintă viziunea comună a Primarului, consilierilor din Consiliul Local, cetățenilor din localitate (inclusiv băștinașii plecați) privind problemele prioritare ale satului și măsurilor necesare de a fi realizate în perioada 2016 – 2020.

Acest Plan de Dezvoltare a fost elaborat de Primăria satului Slobozia Mare, în strânsă consultare cu Grupul Local de Inițiativă și cu asistența complexă primită din partea al Proiectului PNUD "Migrație și Dezvoltare Locală".

Misiunea acestui Plan de Dezvoltare constă în ghidarea activității Primarului, Consiliului Local, organizațiilor obștești, Asociației de Băștinași și a mediului de afaceri în ceea ce ține organizarea prioritară a eforturilor de soluționare a problemelor majore cu care se confruntă localitatea și valorificarea oportunităților externe care pot influența pozitiv schimbările din comuna noastră.

Planul are ca țintă atingerea unor obiective tangibile, pentru care sunt stabilite măsuri concrete și un calendar gradual al activităților. Documentul este elaborat în așa fel încât să reflecte domeniul de aplicare propriu-zis și prevede acțiuni atât pentru perioada mandatului actualilor Primar și consilieri locali, precum și o abordare pe termen mediu, pe durata primului an de activitate al viitorului mandat de primar și viitoarei componente a Consiliului Local.

Notă Istorică: Satul Slobozia Mare a fost menționat documentar în anul 1436. A avut mai multe denumiri: Fîntîna Mare, Bubuiogi, Sărăieni, apoi Sobozia. La 1436 așezarea a fost atestată documentar ca „Satul de la Fîntîna Mare”. În domnia lui Ștefan cel Mare satul a ajuns în proprietatea panului Mihail Stăngaciu. Mai târziu satul ajunge în posesia logofătului Toader Bubuiog, care îl donează mănăstirii Humor. La începutul secolului XIX, coloniștii veniți de la sud de Dunăre se împrăștie prin sudul Basabiei ajungînd și la Fîntîna Mare, unde formează colonia Slobozia cu 52 de persoane, conform unor documente din epocă. Primii coloniști s-au așezat în cele șapte „săraie” din vale părăsite de către turci. Și astăzi această parte a satului se mai numește Sărăieni. Datorită coloniștilor care s-au stabilit în sat și faptului că ei beneficiau de numeroase scutiri fiscale, așezarea a luat numele de Slobozia Mare.

2 SUMAR EXECUTIV

Satul Slobozia Mare este o unitate administrativ-teritorială de mărime medie din raionul Cahul, Regiunea de Dezvoltare Sud.

Populația totală a satului Slobozia Mare constituia la 01.01.2016 - 5885 locuitori dintre care 2882 femei și 3003 bărbați (48,97% femei și 51,02 bărbați).

Localitatea este amplasată pe malul stîng al Prutului, pe malul lacului Belevu, într-o zonă de stepă a Moldovei, caracterizată prin număr mare de zile căldură anual, dar și prin cantitate insuficientă de precipitații atmosferice.

Fondul funciar la finele anului 2015 constituia 10907 ha, dintre care terenuri arabile - 5148,9 ha. Viile dețin 99% din totalitatea terenurilor multianuale, iar livezile 1%. Pe teritoriul localității sunt 2327.72 ha de terenuri sub rîuri, lacuri, bazine, 749 ha pășuni și 500 ha păduri. Astfel, cele mai importante resurse naturale sunt bazinele acvatice gestionate de Rezervația „Prutul de Jos”, pădurile gestionate de ISS „SILVA-SUD”, fișiile verzi de protecție și carierele (0,52 ha) gestionate de UAT. La moment APL Slobozia Mare are în proprietate un teren agricol de 22 ha și un teren de 3 ha pentru construcții, terenuri ce pot fi utilizate pentru dezvoltarea localității.

Satul Slobozia Mare are o economie sub-dezvoltată, preponderent agrară. Subdezvoltarea economică a localității se datorează, în mare parte, fragmentării excesive a terenurilor agricole, lipsei infrastructurii de procesare și deficitului de spirit antreprenorial local.

În localitate sunt înregistrate 1396 de gospodării țărănești, care dețin preponderent suprafețe mici de 1-3 ha și circa 10%, pînă la 10 ha de terenuri agricole. Doar 10 GT dețin suprafețe peste 50 ha. În așa mod, gospodăriile agricole acționează pe cont propriu, separat, practicînd o agricultură de subsistență, neperformantă și orientată preponderent spre autoconsum.

Tradițional la Slobozia Mare se cultivă culturi cerealiere, viță de vie, fructe (mere) și legume. Industria de procesare a producției agricole este sub-reprezentată, aici poate fi menționată doar fabrica de vinuri care angajează circa 200 persoane din localitate și din localitățile vecine.

Pînă la moment în Slobozia Mare nu sunt create asocieri/asociații a gospodăriilor țărănești, din acest motiv mici agricultori nu au acces la fondurile destinate dezvoltării și modernizării în sectorul agricol. Astăzi în localitate se înregistrează peste 5000 oi și 2000 capre, însă nu putem vorbi despre existența unor produse autohtone, producătorii agricoli nu dispun de competențe pentru promovarea produselor agricole, iar localitatea nu dispune de brand local.

Una dintre principalele consecințe ale crizei socio-economice prin care trece comunitatea o constituie migrația internă și externă, care a atins proporții semnificative. La începutul anului 2016 populația plecată din s. Slobozia Mare constituia circa 1200 persoane, ceea ce reprezintă 20% din populația totală a localității (femei 58 % , iar bărbați - 42 %). Exodul în masă al populației apte de muncă crează presiuni sociale asupra localității chiar dacă se înregistrează și efecte pozitive. Actualmente 46 copii au unul sau ambii părinți plecați (21 băieți și 25 fete), iar 20 bătrîni solitari, care au copiii plecați în străinătate, au nevoie de sprijinul instituțiilor publice și a comunității.

Grație eforturilor susținute ale Primarului și Consiliului Local, comunitatea a reușit în ultima perioadă să atragă fonduri importante pentru modernizarea infrastructurii edilitare și sociale. Doar pe parcursul anilor 2013-2016 au fost realizate 37... proiecte în sumă totală de peste 12.582.800.00 milioane lei. Astfel, în baza investițiilor din partea instituțiilor guvernamentale și organizațiilor internaționale, localitatea a reușit inclusiv:

□

- Extinderea apeductului (în prezent 75% din gospodării au acces centralizat la apă).
- Reparata casei de cultura(scimbarea acoperisului, reparata fatadei, renovarea interiorului)
- Modernizarea grădiniței nr.2(reparata fatadei, canalizare, cabine sanitare, procurare mobilier)
- Reparata și modernizarea stadionului sportiv(scimbarea scoperisului casei stadionului, procurare și instalare tribune, vestiare, reparata gardului, reparata interiorului casei)
- Reparata trotuarului -2,7km
- Reparata edificiului primariei
- Elaborarea planului urbanistic al satului

- Reparația acoperisului și renovarea turnului Muzeului de istorie și etnografie
  - Lucrări de amenajare a teritoriilor (pavaj) la gimnaziu, liceu, piață, memorial, școala muzicală.
  - Reparația a două poduri ce traversează râpa din interiorul satului
  - Instalarea a două compoziții arhitecturale din piatră de Cosăuți cu denumirea „Slobozia Mare „ (la intrările din sat)
- În același timp, localitatea încă se confruntă cu importante probleme de ordin edilitar, rezolvarea cărora rămâne prioritară:

- circa 25% din populație încă nu are acces la apă potabilă
- Lipsește sistemul centralizat de canalizare
- Serviciul de evacuare și depozitare centralizată a deșeurilor
- 90 % a drumurilor din localitate rămân a fi "fără acoperire rigidă"
- Doar 27,5% din comună are iluminare stradală
- Doar 50% de trotuar reparat
- Instrumente muzicale și aparatură uzată la Casa de Cultură și Școala Muzicală
- Mobilier uzat la grădinița nr 1 și școli
- Drumul către lacul Beleu este deteriorat
- Lipsa zonelor de odihnă pentru tineri, adulți
- Lipsa spațiilor de joacă pentru copii
- Str. Sportivilor deteriorată
- Lipsa unui grup sanitar la Gimnaziu „Alecu Mare”
- Sala de concerte a palatului de cultură nu este încălzită
- Rețeaua de iluminare interioară a muzeului este deteriorată
- Lipsa unui azil de bătrâni
- Lipsa unui laborator performant la IMSP CMF Slobozia Mare
- Acoperirea asfaltică de pe str. Ștefan cel Mare este în stare deplorabilă
- Depozitul de produse alimentare avariata, lipsește izolarea termică a fațadei clădirii la grădinița de copii nr. 1.
- Izolarea termică a fațadei edificiului, reparația subsolului la primăriei

Adăugați, vă rog, și alte constrângeri și probleme mari care există

Populația localității, în deosebi păturile socialmente vulnerabile se confruntă cu o totalitate de probleme legate de accesul la serviciile publice: lipsa unui transport comunitar, care să faciliteze accesul populației dezavantajate către serviciile publice, lipsa canalizării și a iluminatului stradal pe întreg teritoriul satului, care afectează toate categoriile de populație, lipsa serviciilor de zi pentru persoanele în etate, accesul redus al familiilor cu mulți copii la serviciile educaționale extrașcolare, lipsa serviciilor specializate pentru victimele violenței domestice și pentru copiii rămași fără îngrijire părintească după migrarea părinților în afara hotarelor republicii Moldova, neadaptarea rațională a obiectivelor de infrastructură fizică conform necesităților persoanelor cu dizabilități.

Capacitatea administrativă a autorităților publice locale este bună, cei 15 angajați ai primăriei și 15 consilieri din Consiliul Local Slobozia Mare în colaborare cu primarul localității lucrează în comun pentru a satisface cerințele în creștere ale locuitorilor satului.

Baza fiscală a comunei este deficitară. Chiar dacă în ultimii ani se înregistrează creșterea volumului resurselor bugetare, nu putem spune că această creștere este una destul de semnificativă, aceasta se datorează creșterii veniturilor proprii, dar și sporirii veniturilor primăriei încasate de la persoane fizice, juridice, și deschiderea altor activități economice.

În ultimii ani APL Slobozia Mare nu a creat întreprinderi municipale sau alte entități menite să dezvolte servicii noi și să acorde servicii de calitate, accesibile și asigurate cetățenilor în mod echitabil. Necăutând la aceasta în toate domeniile de dezvoltare a localității: social, economic, turistic, cultural ș.a. există o serie de oportunități. Valorificarea tuturor oportunităților va asigura localității un ritm stabil de creștere economică și va contribui la dezvoltarea durabilă a localității prin implicarea tuturor actorilor sociali importanți din localitate împreună cu cetățenii migranți în afara localității de baștină.

3 DIAGNOSTICUL SITUAȚIEI EXISTENTE

3.1 Potențialul Uman și Migrația

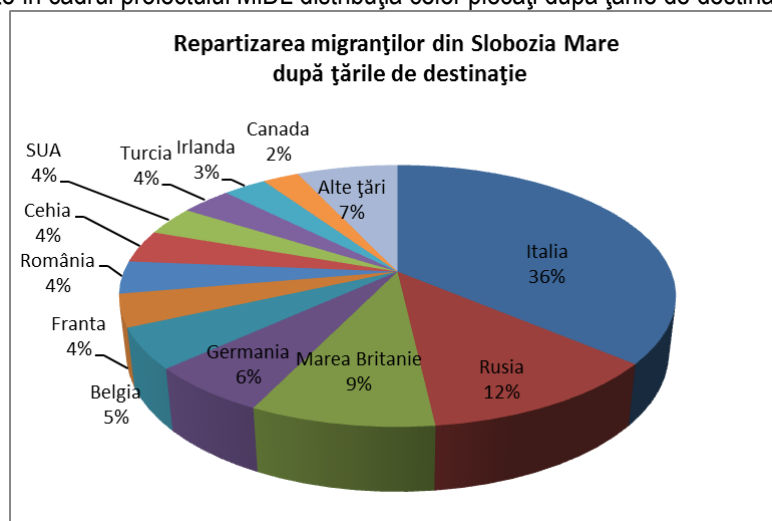
La 01.01.2016 **populația totală** a satului Slobozia Mare constituia 5885 locuitori, dintre care 3003 bărbați (51,02 %) și 2882 femei (48,97%).

Structura etnică în localitate este omogenă, circa 99% din populație o constituie moldovenii/românii și 1% sunt persoanele de alte naționalități (ucraineni, ruși, romi, găgăuzi, bulgari)

Structura pe vârste a populației. Numărul populației prezente cu vârsta de pînă la 15 ani constituie 964 persoane dintre care copii cu vârsta 0-4 ani sunt 253, 5-10 ani – 370 copii și 11-15 ani – 341 copii; populația cu vârsta aptă de muncă – 3940 și populația peste vârsta aptă de muncă – 1007 persoane. Datele Ministerului Economiei care se referă la numărul copiilor pînă la 15 ani ne arată că există tendința de scădere a numărului acestora, astfel numărul de copii cu vârsta de 0-4 ani este mai mult mic comparativ cu numărul copiilor de alte vârste.

Populația economic activă constituie 3644 persoane sau 63% (60% femei), din care cu studii gimnaziale sunt 42% și speciale 40%, liceale (28%) și studii superioare - 15%. Din totalul persoanelor angajate 60% sunt femei. Conform datelor oficiale ponderea șomerilor la nivel local este nesemnificativă și constituie doar 33 persoane. Populația inactivă reprezintă însă 37%.

Satul Slobozia Mare, ca și absoluta majoritate a localităților Republicii Moldova, se confruntă cu un pronunțat fenomen de **emigrare**. Peste hotarele țării sunt plecați circa 1200 persoane sau 20% din populația economic activă. Femeile migrante constituie 58 %, iar bărbații - 42 %. 73% din populația plecată au vârsta de peste 30 ani. Conform bazei de date a migranților create în cadrul proiectului MiDL distribuția celor plecați după țările de destinație este următoarea:

Ponderea cea mai mare o au migranții aflați în Italia (36%). Conform datelor colectate circa 70% din slobozeni au migrat temporar, iar aproape 30% sunt stabiliți în diferite țări. Tendințele din ultimii ani ne arată că ponderea anuală a celor care migrează este în continuă creștere, mai atractive devenind în ultimii ani Danemarca și Anglia, unde mulți pleacă vara la munci agricole. Femeile migrează preponderent în Italia unde lucrează ca badante la îngrijirea bătrînilor, bărbații pleacă în Danemarca, Anglia, Germania, unde se angajează la lucrări agricole, la întreținerea spațiilor verzi și, mai rar, la fabrici și uzine. Toate persoanele care pleacă în ultimii ani migrează legal fie în baza cetățeniei române redobîndite fi cu pașaportul biometric.

Nu toți migranții în țările de destinație sunt organizați, asociindu-se sau avînd comunități create. La Padova și Londra băștinașii din Slobozia Mare au diasporă, în alte țări și localități - nu. Mai recent, băștinașii migranți au început ajuta și alți băștinași din localitate, care sunt în căutarea unui loc de muncă. Unii slobozeni din Danemarca și Germania, organizează grupuri de tineri și îi iau peste hotare la munci sezoniere, acolo ajutîndu-i cu angajarea și cu alte tipuri de susținere pe perioada aflării în străinătate. O familie stabilită în Germania vine cu autobuzul în localitate și ajută originarii din Slobozia Mare să se deplaseze către un loc de muncă în străinătate.

În satul Slobozia Mare ca și în alte localități din Moldova **fenomenul copiilor rămași fără îngrijire părintească este resimțit**. Conform datelor asistenților sociali comunitari 46 copii au unul sau ambii părinți plecați, aceștea fiind 21 băieți și 25 fete. Plecarea părinților peste hotare influențează mult educația copiilor, pe de o parte, prin libertatea prea mare oferită și pe cealaltă parte prin schimbările psihologice care au loc la nivelul caracterului acestora. Pentru a acoperi lipsa și dragostea lor părinții le dau bani și copiii nu prețuiesc munca părinților, devenind dependenți de banii trimiși din afara țării.

Migrația are efecte vizibile și asupra situației bătrânilor. Conform datelor primăriei în Slobozia Mare sunt circa 20 **bătrâni solitari**, care au copiii plecați în străinătate. Copiii acestora nu s-au adresat la primărie după careva sprijin sau servicii. Ca rezultat al migrației se destramă cuplurile, deseori, bărbații care rămân în localitate încep să consume alcool, unii devenind dependenți de acest flagel.

Efectul pozitiv al migrației se manifestă, în primul rând, prin **remitențe**. Pina la 16 % din familii supraviețuiesc datorită remitențelor, satul se dezvoltă prin construcția de case noi și frumoase, aceasta stimulând dezvoltarea agenților economici locali, care comercializează materiale de construcție. Îngrijindu-se de soarta celor rămași acasă, migranții orientează preponderent remitențele în construcții și reparații, procurări de autocasnice și la îmbunătățirea condițiilor de viață a celor de acasă.

Alte efecte pozitive sunt resimțite la nivel de transfer de practici și experiențe cunoscute în străinătate și tendința, chiar dacă încă timidă, de a investi în crearea afacerilor în localitatea de baștină. Până la moment, în localitate au fost lansate 5 afaceri de către persoanele reîntoarse din străinătate lansate după anul 2013. Este vorba de: plantarea unor livezi de meri, crearea serviciilor de spălătorie auto, confecționarea articolelor din metale, crearea atelierului de prelucrare a pieilor, construcția serelor pentru creșterea florilor. În cadrul acestor afaceri au fost create circa 20 locuri de muncă noi.

APL Slobozia Mare și instituțiile publice locale sunt deschise în susținerea persoanelor afectate de migrație.

Prin intermediul instituțiilor educaționale se duce evidența strictă a copiilor rămași fără supraveghere părintească din cauza migrației, acestea intrând în vizorul asistenților sociali comunitari, care facilitează instituirea tutelei.

De obicei, migranții vin acasă o dată pe an, mai des în luna august în concediu. Conform celor menționate de primăria Slobozia Mare la întoarcere mulți trec pe la primărie, povestesc cum e situația în țările în care se află, împărtășesc din experiența lor, deseori, lasă coordonatele și își exprimă disponibilitatea de a ajuta și alți locuitori, care intenționează să meargă peste hotare. La primărie migranții solicită următoarele tipuri de servicii: documente confirmative că au pe cineva la întreținere în Moldova, certificate că sunt locuitori ai satului, că nu au datorii la impozite față de stat și bugetul local, uneori se adresează cu solicitări de a transmite moștenirile, de a transmite tutela copiilor minori rămași la îngrijirea rudelor sau să anunțe cu cine vor lăsa copiii când pleacă în străinătate.

Băștinașii reveniți în localitate sunt încurajați și stimulați de APL pentru lansarea afacerilor prin oferirea operativă a actelor solicitate și informațiilor privind necesitățile locale și oportunitățile economice, acest proces durează între 1-2 zile. Actualmente, primăria sprijină băștinașii prin facilitarea procesului de creare a Asociației de băștinași, îmbunătățirea relaționării și comunicării cu originarii din toate colțurile lumii. În acest scop a fost creată baza de date a slobozenilor de pretutindeni, în care se includ datele a peste 800 persoane aflate în afara localității de baștină.

Una din **oportunitățile economice** pentru migranții care au terenuri agricole este plantarea viilor, în acest scop este interesată fabrica de vinuri S.A Fabrica de vinuri „Slobozia Mare”, aceasta asigurând posibilitatea de comercializare a producției la nivel local. Actualmente vinul este produs și transportat în vrac. Fabrica de vinuri din localitate este în proces de reconstrucție și modernizare, fiind construite două linii de îmbuteliere, care vor permite exportarea vinului în sticle. Aceasta va crea o nouă oportunitate pentru migranți, care ar putea să se implice în distribuția vinului în diferite țări, creînd o rețea de distribuție internațională.

Noi oportunități socio-economice vor apărea odată cu crearea Rezervației biosferei „Prutul de jos” ca arie naturală protejată de importanță internațională, care urmează a fi asigurată către anul 2017. Aceasta este inițiativa Ministerului Mediului din Republica Moldova aprobată prin hotărîrea de guvern nr. 593 din 01.08.2011 „Cu privire la aprobarea programului național prin instituirea Rezervației biosferei „Prutul de Jos”. La crearea acestei rezervații produsele agricole produse în localitățile de pe malul Prutului, inclusiv s. Slobozia Mare, vor fi considerate produse de origine controlată crescute în zona ecologică pe teritoriul rezervației. Producătorii din această zonă vor primi certificate care vor confirma originea controlată și ecologică a produselor. Astfel, orice produs: carne, legume, brînză, miere de albiși, vin, legume...

vor purta brandul produselor ecologice, aceasta favorizând dezvoltarea economică locală și sporirea veniturilor populației. În acest mod, oportunitățile pentru reprezentanții mediului privat local, dar și pentru originarii slobozeni stabiliți în alte țări sunt în 3 domenii: de creștere a producției agricole, de procesare și distribuire. Aceste condiții vor favoriza și apariția interesului pentru băștinașilor și migranților să creeze agropensiuni, agro-business-uri, școli devară și rute turistice pentru cei interesați în vizitarea rezervației.

În acest context prin intermediul migranților reveniți acasă și celor aflați peste hotare se va realiza promovarea produselor autohtone și identificarea unor noi piețe de desfacere.

Deseori migranții sunt interesați și de **oportunitățile sociale** din localitatea de baștină. Actualmente acestea sunt:

- Crearea unui azil de bătrâni bazat pe parteneriatul public-privat. În localitate există această necesitate și APL deja face pași concreți în acest domeniu. Azilul de bătrâni urmează a fi deschis în clădirea fostului pichet de grăniceri, care se află într-o zonă liniștită pe malul Prutului departe de gălăgia cotidiană, clădirea a fost renovată și se află într-o stare bună. La moment clădirea aparține Ministerului de Externe al Republicii Moldova. APL Slobozia Mare a adresat un demers prim-ministrului RM D-lui Filip pentru trecerea clădirii la balanța APL și utilizarea ei în scopul dezvoltării unor servicii pentru grupurile dezavantajate de populație. Pentru deschiderea azilului mai există și o altă alternativă – clădirea fostului spital local, edificiul căruia este, desemenea, într-o stare satisfăcătoare.
- O altă oportunitate ar fi crearea în colaborare cu APL a serviciului de management integrat al deșeurilor și luarea acestui serviciu în gestiune. La moment în localitate nu există un astfel de serviciu și necesitatea creării lui este destul de mare.
- La Slobozia Mare se discută mult și despre necesitatea construcției unei stații de sortare a gunoierului menajer în conformitate cu strategia raională și regională în domeniul managementului deșeurilor. Terenul pentru acest tip de infrastructură deja a fost identificat și atribuit prin decizia consiliului local Slobozia Mare. La moment, acest serviciu inițiat de APL nu se încadrează în strategia națională de mediu.

În satul Slobozia Mare originarii sunt interesați de viața localității de baștină și realizează anumite **inițiative de dezvoltare comunitară lansate de migranți**, chiar dacă o parte din ele au caracter singular. Odată cu crearea AdB „Baștina mea - Slobozia Mare” (8 mai 2016) mai multe inițiative devin sistematice și implicarea băștinașilor se dorește a fi una cât mai consistentă și durabilă.

Tabel 1. Descrierea inițiativelor băștinașilor s. Slobozia Mare

Nr d/o	Nume, prenume băștinaș	Inițiative realizate
1.	Dachi Vladimir, Federația Rusă	A donat mobilier pentru cantina din incinta gimnaziului la suma de circa 80000 lei.
2.	Adela Dehenes, România	Premiul „Alec Mare” pentru cel mai bun elev al gimnaziului de localitate
3.	Asociația Băștinașilor din Slobozia Mare „Baștina mea-Slobozia Mare”	Premiul „ Pentru cel mai bun absolvent al liceului teoretic din localitate”
4.	Ilie Saghin și alți băștinași din Chisinau	Au elaborat documentele necesare pentru inițierea construcției biserii ortodoxe: proiectul tehnic și documentele de expertiză, dar și proiectul pentru renovarea parcului public și proiectul WC din cadrul liceului.
5.	Eugen Grebenicov	O donație de scaune pentru sala de festivități a liceului cu valoarea totală de 1000 USD.
6.	Familia Paniuta Vladimir, Anglia	A donat o imprimantă color liceului din localitate
7.	Vasile Plăcintă, România	A făcut donații de carte și anume monografia localității tuturor instituțiilor publice – gimnaziu, liceu, grădinițe de copii, bibliotecă publică și primărie (total 150 exemplare)
8.	Biserica baptistă Emanuel și Betel din Germania	Ajutoare umanitare oferite anual (haine, pachete alimentare și cadouri pentru copii de vîrstă preșcolară și școlară mică)
9.	Familia Creciun, Chișinău	Au donat un calculator și o imprimantă școlii muzicale din localitate
10.	Valeriu Leapciu	A facilitat accesul la proiecte și surse financiare din cadrul programelor pentru Români de Pretutindeni

Sursa: primăria s. Slobozia Mare

Acțiuni pentru multiplicarea inițiativelor de implicare a băștinașilor pe care APL ar trebui să le realizeze:

- să mediatizeze cât mai larg aceste exemple de implicare a băștinașilor, astfel contribuind la atragerea și motivarea a cât mai multe persoane în dezvoltarea locală;
- să impulsioneze procesul de funcționare a Asociației de băștinași prin atragerea a cât mai mulți membri și persoane interesate să-și ajute localitatea de baștină
- să promoveze politici publice locale, orientate spre dezvoltarea economică, crearea infrastructurii socio-culturale favorabile migranților.
- Să stabilească clar oportunitățile de investiții în localitate și să transmită informația către potențialii investitori din rândul migranților
- Să creeze servicii și produse care vor răspunde nevoilor migranților
- Să informeze migranții pe domeniile lor de interes: cadrul legal în domeniul antreprenoriatului local, programele de stat și cele internaționale de susținerea business-ului mic și mijlociu
- Să contribuie la crearea întreprinderilor specializate în prestarea de servicii pentru antreprenori (facilitarea obținerii capitalului inițial prin credite preferențiale și granturi nerambursabile, colectarea producției agricole, depozitarea și păstrarea produselor agricole, transport și logistică pentru comerț intern și extern).
- Să lucreze la crearea și dezvoltarea brandului local.

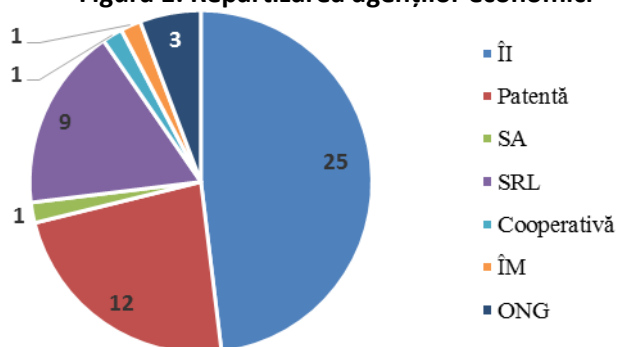
3.2 Dezvoltarea Economică

Satul Slobozia Mare are o **economie sub-dezvoltată**, preponderent agrară.

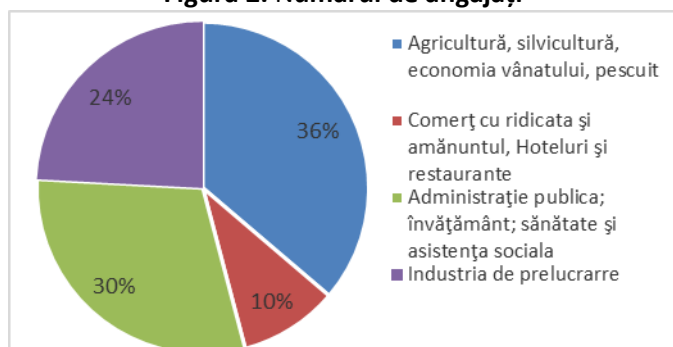
Agricultura este ramura economică de bază, fiind specializată preponderent în cultivarea viței de vie, culturilor cerealiere și parțial a fructelor.

În localitate sunt înregistrate 1396 de gospodării țărănești (GȚ, din care 250 sunt înregistrate pe femei), care dețin preponderent suprafețe de 1-3 ha și circa 10%, pînă la 10 ha de terenuri agricole. Doar 10 GȚ dețin suprafețe peste 50 ha. Gospodăriile agricole acționează separat practicînd o agricultură de subzistență, neperformantă, pentru autoconsum. Produsele agricole tradiționale sunt culturile cerealiere, vița de vie, fructele (mere) și legumele. Asociații ale GȚ nu sunt înregistrate. După forma organizatorico-juridică în localitate sunt înregistrate 1426 întreprinderi cu drept de persoane fizice (97% GȚ) și 12 persoane juridice (Figura 1), dintre care 8 întreprinderi în domeniul agriculturii, silviculturii, economiei vînatului, pescuit. Comerțul ocupă poziția a doua în economia locală cu peste 40 unități de comerț cu ridicata și amănuntul a produselor alimentare sau industriale, inclusiv 18 care sunt înregistrate pe femei. Aceste domenii determină și angajarea în cîmpul muncii (Figura 2). În Slobozia Mare mai activează 2 frizerii și 1 curățătorie. În cele 7 instituții publice din localitate sunt angajate 125 persoane. Trei instituții publice sunt conduse de femei. Industria de prelucrare este reprezentată prin fabrica de vinuri care angajează circa 200 persoane din localitate și din localitățile vecine. În sat sunt peste 5000 oi și 2000 capre.

Figura 1. Repartizarea agenților economici

Figura 2. Numărul de angajați

S.A. „Fabrica de Vinuri Slobozia Mare” este întreprinderea cu renume a localității. Lacul Belev, parte din rezervația naturală Prutul de Jos este un alt potențial brand al localității, nevalorificat adecvat deocamdată. Colectarea și prelucrarea strugurilor la fabrica de vinuri asigură *parteneriate economice* cu comunitățile vecine (CIC). În localitate sunt tradiții de producere a mierii de albine și brânzei de oi sau vaci.

Cu referire la **forța de muncă** pot fi menționate următoarele: la începutul anului 2016 din numărul total al populației satului (5885 persoane) populația economic activă constituia 3644 persoane sau 63% (60% femei). Calificarea forței de muncă: cu studii gimnaziale sunt 42% și speciale 40%, liceale (28%) și studii superioare - 15%. Din totalul persoanelor angajate 60% sunt femei. Conform datelor oficiale ponderea șomerilor la nivel local este nesemnificativă și constituie doar 33 persoane. Populația inactivă reprezintă însă 37%. Peste hotarele țării sunt plecați circa 1200 persoane sau 20% din populația economic activă.

La Slobozia Mare sunt înregistrate 2098 de gospodării casnice cu o suprafață de 157629 m2 (spațiul locativ - 96931 m2). Circa 3% din gospodării sunt case părăsite de mai mult de un an. În localitate trăiesc 2360 de familii. Principalele concluzii vizavi de **calitatea locuirii**: 80% din gospodării sunt conectate la rețeaua de apeduct, iar 90% la sistemul de gazificate centralizat. Sistem de canalizare pentru localitate nu există.

Localitatea dispune de un **potențial local** semnificativ, ca premiză a unei buni dezvoltări locale. Fondul funciar al localității este de circa 10,9 mii ha, dominat de terenuri arabile 51%, pe care sunt cultivate culturi agricole cu valoare adăugată mică. APL dispune de rezervă de 22 ha în extravilan, prevăzut pentru necesitățile economice ale localității și 375,18 ha de terenuri sub construcție.

Tabel 3. **Fondul funciar.**

Total	Intravilan	Teren arabil	Terenuri agricole, inclusiv:			Pășuni / fânețe	Pârloagă	Păduri	Râuri, lacuri, bazine
			Plantații multianuale, inclusiv:						
			Total	vii	Livezi				
10907	516.89	5148.9	863.85	855.85	8	749.64	800	500	2327.72

Resursele naturale din proprietatea UAT sunt: fișiile verzi de protecție (164 ha) și cariere (0,52 ha în arendă). Pădurile (451,57 ha) sunt gestionate de către ISS "SILVA-SUD", iar bazinele acvatice de stat cu o suprafață de 1691 ha sunt amplasate în rezervația Prutul de Jos.

Localitatea dispune de un **patrimoniu istoric și de atracție a turiștilor** constituit din 3 obiecte: muzeul de istorie și etnografie și Casa de cultură (amplasate pe str. Ulița Mare, cu o suprafață de 80 m2 și respectiv 700 m2), lacul Belev (situat pe cursul râului Prut, parte componentă a rezervației științifice „Prutul de Jos”, între localitățile Slobozia Mare și Văleni, raionul Cahul, pe drumul național R34). Locații de cazare turistică (hoteluri, pensiuni) deocamdată nu există. Localitatea dispune de anumite **tradiții locale**, care ar putea deveni atractive în scopul atragerii turiștilor în localitate. E vorba de festivalul „Valea Prutului - Vatră de Folclor,” (peste 300 de participanți) și Hramul Satului - 2000 de participanți. Există intenția de creare a locurilor de cazare pe teritoriul fabricii de vin.

Comuna este amplasată la o depărtare de 250 km de Chișinău (conexiune aeroport) și 0,01 km (cale ferată) și aproximativ 15 km de punctul de trecere a frontierei (Cahul sau Giurgiulești). Amplasarea pe traseul național îi asigură un **grad de conectivitate ridicat și acces sporit la piețele de desfacere**. Cele mai importante piețe sunt amplasate la 15 km (Cahul) și 25 km (Galați). Infrastructura locală de drumuri are o lungime de 40 km (80% cu acoperire rigidă), dintre care 3 km sau 7,5% de importanță regională și 5 km sau 12,5% de internațională care a fost parțial renovată în ultimii 3 ani - 7,5%. Localitatea este acoperită de serviciile de telefonie fixă și mobilă a tuturor operatorilor de rețea. Conexiunea Internet este prin intermediul operatorului Moldtelecom sau de la operatorii privați.

La nivel local nu au fost elaborate careva **politici economice**, respectiv, nu au fost aprobate programe de susținere a mediului economic și nu sunt stabilite stimulente pentru dezvoltarea mediului de afaceri.

În cadrul primăriei nu există un **specialist pe domeniul economic și atragere a investițiilor**. Serviciile de informare și asistență sunt oferite prin intermediul consultantului local ACSA. Agenții economici din localitate achită în bugetul local taxa pentru amenajarea teritoriului, care constituie 40 lei anual per angajat și taxele pentru amplasarea unităților comerciale care, în dependență de suprafață și amplasare în localitate constituie de la 2500 până la 5000 lei anual per unitate. Impozitul funciar constituie 0,1% din valoarea terenului și este achitat de către antreprenorii locali conform

legislației în vigoare. În 2014 veniturile totale executate ale bugetului local au constituit 8393,8 mii lei, dintre care 941,8 mii lei sau 11% constituie veniturile proprii, formate din: impozitul pe proprietate (funciar și pe bunurile imobiliare) – 590,2 mii lei sau 63%; taxele locale – 209,9 mii lei sau 22% și alte taxe și impozite – 141,7 mii lei sau 15%.

Deasemenea, Consiliul local nu a stabilit careva facilități și scutiri de impozite și taxe pentru anumite categorii de antreprenori. La nivel local nu există asociații ale oamenilor de afaceri, un consiliu economic sau alte structuri asociative ale oamenilor de afaceri, deasemenea, nu sunt create.

3.3 Dezvoltarea Socială

Subdezvoltarea economică a localității, emigrarea și deficitul finanțelor locale cauzează presiuni sociale suplimentare asupra administrației publice locale. Totuși, datorită eforturilor susținute din partea Primăriei și Consiliului Sătesc, localitatea dispune o infrastructură socială adecvată.

Accesul la **serviciile educaționale** (preșcolare și școlare) este asigurat pentru toți copiii și tinerii din comună, inclusiv cei din grupurile dezavantajate.

Conform datelor primăriei în s. Slobozia Mare sunt 341 copii de vîrstă preșcolară (1,5-6 ani), care frecventează următoarele instituții preșcolare: grădinița creșă nr. 1 "Miorița" (138 copii) și grădinița nr. 2 "Licurici" (203 copii). Fetele constituie 52%, iar băieții 48%. Din ei 42 copii dintre care 22 fete și 20 băieți sunt din familii cu 3 și mai mulți copii, iar 15 copii vin din familii monoparentale sau familii cu un părinte plecat la muncă peste hotare. Un indicator care ne atrage atenția îl reprezintă numărul de copii din familii cu mame fără loc permanent de muncă. Astfel, 89 copii sau 64% din cei care frecventează grădinițele din localitate vin din familii în care mamele nu au un loc stabil de muncă. + se referă doar la Miorița sau la ambele grădinițe.

Printre **problemele majore ale grădinițelor** pot fi enumerate: dotare insuficientă a grădiniței nr. 1 cu mobilier, cu utilaje necesare pentru spălătorie și blocul alimentar (grădinița nr. 2), terenuri de joacă parțial amenajate, depozit pentru păstrarea legumelor aflat într-o stare precară (gr. Nr. 1), condiții termice neadecvate și pierderi de energie din cauza lipsei termoizolării și a condițiilor de conservare a energiei (nr. 1), dar și a dotării metodice insuficiente – prezența slabă a tehnologiilor informaționale în grădinițe.

Educația copiilor din ciclul preuniversitar se asigură în cadrul gimnaziului „Alecă Mare” și a liceului Teoretic „M. Eminescu”. Gimnaziul are capacitatea de 320 locuri și aici studiază 241 copii și tineri, iar la liceul cu capacitatea de 450 persoane sunt încadrați în procesul educațional 385 elevi. **Principalele probleme ale instituțiilor educaționale** sunt: mobilierul învechit și necorespunzător vârstei copiilor, dotarea insuficientă cu echipamente performante a sălilor de clasă, a laboratoarelor, a sălii de sport, lipsa unui grup sanitar în interior la gimnaziu, nu există vestiare și mobilier pentru păstrarea hainelor, fond de carte redus în bibliotecile școlare, acoperiș parțial deteriorat al edificiului gimnaziului, teren școlar neîngrădit care prezintă pericole pentru copii, lipsa sistemului de supraveghere video a clădirii la gimnaziu. Este necesar de asigurat condiții pentru conservarea energiei termice la ambele instituții educaționale prin reparația fațadelor. Aceste probleme influențează procesul educațional și calitatea pregătirii tinerilor pentru viață.

Accesul la serviciile cultural-sportive, informaționale și de agrement pentru toate categoriile de cetățeni, inclusiv din grupurile vulnerabile, este asigurat prin intermediul obiectelor de infrastructură comunitară.

Principalele servicii culturale sunt prestate de casa de cultură. Clădirea casei de cultură are o suprafață de circa 2000 m². În incinta casei de cultură își desfășoară activitatea biblioteca publică, asistenții sociali comunitari, aici activează fanfara, cele 5 colective artistice locale. În cultură sunt angajate 17 persoane, inclusiv 3 persoane personal tehnic, tot aici pot fi menționate și 3 persoane angajate în biblioteca publică. În cercurile muzicale sunt implicate peste 54 persoane, copii și tineri. În general, casa de cultură dezvoltă servicii pentru diverse categorii de populație, mai puțin populată sau periodic populată este sala mare de spectacole. Aici lunar se organizează spectacole și evenimente culturale la care participă în jur de 700 locuitori. Una din problemele sălii de spectacole este imposibilitatea utilizării sălii de spectacole pe timp de iarnă din cauza lipsei sistemului de încălzire autonomă. Tot aici mai pot fi menționate și alte probleme: scaunele sunt învechite și uzate, casa de cultură nu este dotată cu echipament de amplificare modern, costume naționale sunt insuficiente.

Una din atracțiile turistice a localității este muzeul de istorie și etnografie, unul din cele mai mari din raionul Cahul, în care sunt circa 11000 exponate. Muzeul este vizitat de elevi, de locuitori, dar și de vizitatorii localității și turiștii interesați să descopere localitățile de pe malul Prutului. La muzeu nu există sistem de încălzire, nu este dotat cu echipament multimedia, care ar contribui la sporirea gradului de vizibilitate a exponatelor, muzeul nu are acces la apeduct, dar cea mai mare problemă este rețeaua electrică învechită, care crează pericole pentru angajați, pentru elevii care vin aici să petreacă lecții de istorie, dar și pentru vizitatori. Una din problemele muzeului mai este și spațiul limitat, care nu permite expunerea multor exponate care astăzi sunt amplasate pe podea sau sunt ținute acasă la angajați. Este vorba de oseminte din epoca paleontologică descoperite în localitate, care prezintă un interes istoric și o atracție turistică importantă. Pentru a-și extinde serviciile și a se autosuține prin decizia Consiliului local Slobozia Mare au fost aprobate taxele de vizite a muzeului, aceste fiind diferite pentru cetățenii din Moldova și pentru cei din străinătate.

Mai multe generații de artiști din localitate au învățat la școala muzicală, pînă la moment starea școlii muzicale nu poate fi îmbunătățită din cauza că nu se află la balanța APL, ea a fost repartizată ca cotă valorică la cetățenii localității, dintre care o mare parte deja nu sunt în localitate. Anual școala muzicală e frecventată de circa 60 tineri din Slobozia Mare și localitățile învecinate. Conform datelor școlii muzicale peste 30 discipoli grație pregătirii muzicale și interesului către muzică alături din copilărie și-au găsit un loc de muncă și profesiază în domeniul muzical. Astăzi absolvenții școlii muzicale din Slobozia Mare activează la: Liceul de muzică „Ciprian Porumbescu” Chișinău; Ansamblul „Doina Covurluiului”, Galați, profesori de pian în Spania, Italia, România; compozitor și interpret în Germania, Academia de muzică, Chișinău; Școala de arte Cahul și Colibași, Colegiul Industrial Pedagogic Cahul; grădinițe Cahul; totii angajați actuali ai școlii muzicale sunt foști absolvenți, printre băștinașii care au aderat la Asociația de băștinași tot sunt absolvenți ai școlii muzicale din Slobozia Mare.

Una din problemele stridente ale școlii muzicale este necesitatea procurării unor noi instrumente muzicale (acordeoane, pian, trompete...), deoarece cele existente sunt uzate moral și fizic. Sunt necesare și lucrări de renovare, dar la moment acest lucru încă nu este posibil din cauze menționate mai sus.

În localitate activează bibliotecă publică în care funcționează serviciile create prin proiectul Novateca. Conform datelor bibliotecii anual beneficiază de serviciile oferite circa 1050 de cititori sau în jur de 88 cititori lunar. Biblioteca nu dispune de suficientă literatură artistică pentru copiii claselor 1-4. Pe lângă serviciile de internet dezvoltate prin Novateca biblioteca publică este în căutarea unor alte servicii, care ar trezi interesul cititorului și ar atrage un număr mult mai mare de locuitori de diferite vârste la această instituție de cultură. În localitate nu sunt asigurate condiții pentru achitarea serviciilor prin intermediul internet banking, aceasta fiind una din oportunități.

Accesul la **serviciile medicale** în Slobozia Mare sunt asigurate de instituția medico-sanitară publică IMSP, care prestează servicii medicale pentru locuitorii din 3 localități: Văleni, Cîșlița Prut și Slobozia Mare. În instituție activează 6 medici, tot aici funcționează și serviciul de salvare, care deservește 4 localități, cele 3 menționate mai sus și suplimentar satul Giurgiulești. Anterior în localitate a funcționat și un spital, care actualmente este închis și asta crează dificultăți în obținerea serviciilor de către grupurile dezavantajate. Astfel în cadrul IMSP nu există un laborator local, unde ar putea fi date analizele medicale, mai este necesar și un staționar de zi pentru pacienții din localitate.

Probleme mari cu care se confruntă **toate categoriile de locuitori** sunt cele legate de transportul de mare tonaj, care deplasîndu-se pe drumul național R 34 și M3, duce la deteriorarea caselor de locuit, a instituțiilor și drumurilor publice. Mai există și problema poluării aerului și persistența mirosului neplăcut din cauza lipsei canalizării la fabrica de vinuri, dar și lipsa canalizării pe teritoriul localității.

Cele mai vulnerabile categorii ale populației sunt persoanele cu dizabilități, persoanele în etate, familiile monoparentale și cu mulți copii, minoritățile etnice.

Tabel 4. Categoriile dezavantajate ale populației

	Total	Femei	Bărbați	Copii
1.1. Persoanele cu dizabilități <i>inclusiv</i>	275	120	137	18
- Persoanele cu dizabilități fizice	266	125	127	14
- Persoanele cu dizabilități mentale	9	5		4

<i>Inclusiv persoanele cu dizabilități grave (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern)</i>	25	10	11	4
1.2.Persoanele în etate	985	529	456	
<i>inclusiv persoanele în etate singuraticice</i>				
1.3.Membrii familiilor cu 3 și mai mulți copii	32	32	32	108
1.4.Membrii familiilor monoparentale și fără părinți (inclusiv cu părinți plecați la munci)	77	62	25	46
<i>inclusiv familii conduse de femei</i>	62			
1.5.Romi	22	13	9	36

Sursa: primăria s. Slobozia Mare

Conform datelor din tabelul 2 putem conchide, că **persoanele cu dizabilități** constituie 4,7% din populația totală, dintre care aproximativ 97% sunt persoanele cu dizabilități fizice. Pînă la moment primăria și agenții economici locali nu au creat condiții rezonabile inițiale pentru clădirile publice funcționale (liceul, grădinițele, oficiul poștal...) și cele în reparație – pante, praguri, perile – atît pentru persoanele cu dizabilități cît și pentru persoanele în etate și femeile cu copii mici în carucior. În localitate se înregistrează 25 persoane cu dizabilități grave (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern).

Aceste persoane cu capacitate juridică completă ar trebui să aibă aceleași posibilități ca alți cetățeni din localitate și ideal ar fi ca aceste persoane să se poată deplasa singuri fără însoțitori. Ca și persoanele în etate persoanele cu dizabilități se confruntă cu problema ce ține de lipsa unui transport social pentru deplasarea la instituțiile care oferă servicii sociale. Nu se poate vorbi nici de suficiente facilități pentru angajarea în cîmpul muncii a persoanelor cu dizabilități, aceasta fiind o problemă națională. Mai persistă gradul redus de toleranță în societate față de această categorie de persoane.

Persoanele în etate reprezintă circa 17% din populația localității. Principala problemă cu care se confruntă aceste persoane este accesul redus la serviciile de sănătate. Odată cu închiderea spitalului persoanele în etate nu mai au posibilitatea să facă analizele medicale în localitate și trebuie să se deplaseze la 38 km în or. Cahul. În localitate nu există azil de bătrîni și nici cantină socială care ar fi un sprijin pentru bătrînii singuratici și cu mobilitate scăzută. Persoanele în etate nu au condiții adecvate pentru odihnă și linște, astfel este resimțită necesitatea creării unor servicii specializate, adică a unui centru de zi, cu sală de calculatoare, bibliotecă, săli de odihnă și cercuri pe interese. Posibilitatea creării unui astfel de centru există, deoarece odată cu închiderea spitalului a rămas edificiul acestei instituții, care ar putea fi valorificat în acest scop.

Persoanele în etate, dar și alte categorii au menționat că sunt afectați și de faptul, că sistemul de iluminare stradală nu acoperă întreaga localitate și asta afectează siguranța persoanelor, a bunurilor proprietate publică și privată. În localitate funcționează prea puține servicii sociale de care ar putea beneficia persoanele dezavantajate, nu există servicii de reparare a încălțămîntei, croitorie, spălătorie socială.

Famiile cu mai mulți copii și cele monoparentale sunt afectate, în special, de probleme legate de accesul copiilor la serviciile de educație. Localitatea se întinde pe o lungime de 4,8 km și copiii se deplasează la școală pe jos, nu există sistem de reduceri la taxele școlare pentru familii cu mulți copii și cele cu un părinte, nu sunt asigurate reduceri pentru familiile cu mulți copii la plata instruirii copiilor la școala muzicală, nu sunt condiții pentru dezvoltarea abilităților de pictură sau din alte domenii. În același timp, putem vorbi și de insuficiența locurilor de joacă și agrement și a parcurilor pentru copii și adulți. În localitate persistă și problema cînilor vagabonzi și aceasta afectează securitatea copiilor, dar și a celor mari. Pe timp de iarnă sunt multe probleme legate de dezăpezirea străzilor Stefan cel Mare și V.Pocoi, aceasta periclitează deplasarea copiilor la școli și grădinițe. Toate mamele cu copii sunt afectate de aceste probleme.

O altă categorie vulnerabilă de populație o constituie **copiii a căror unul sau ambii părinți sunt plecați peste hotare**. 46 copii din localitate au unul sau ambii părinți plecați în străinătate, dintre care 21 băieți și 25 fete. Principalul sprijin pe care îl asigură APL este informarea persoanelor înainte de plecare cu privire la necesitatea instituirii tutelii și lăsarea copiilor în grija unor persoane apropiate (rude de gradul I și II). Deasemenea, în instituțiile educaționale se duce evidența acestor copii și la apariția problemelor sunt semnalați tutorii și părinții.

D.p.d.v. etnic localitatea este aproape uniformă (99% sunt moldoveni/români), celelalte etnicii constituind circa 1% din populație. **Romii** din localitate sunt integrați în societate, copiii sunt înscriși și frecventează instituțiile educaționale (școală, grădiniță), chiar dacă la capitolul frecvență mai sunt unele probleme. Educatorii și pedagogii monitorizează atent

situația celor 36 copii romi și îi sprijină în depășirea problemelor apărute pentru a îmbunătăți frecvența școlară și a preveni abandonul. Aproape toate familiile de romi din localitate beneficiază de ajutorul social de stat.

Un grup vulnerabil existent în localitate sunt și **victimele violenței domestice**. O informație foarte clară asupra situației în domeniul violenței domestice în localitate nu există. Conform datelor polițistului de sector în anul 2015 au fost înregistrate 4 cazuri oficiale de violență domestică și circa 30 cazuri neoficiale. De obicei, femeile sunt vinovate că se ajunge la situații foarte grave din motiv că ele rabdă și nu vor să reacționeze prompt atunci când au loc primele cazuri de abuz fizic. La moment în localitate nu se fac careva activități de prevenire a violenței în familie, doar în cadrul instituțiilor educaționale se discută mai des despre aceste subiecte.

Tot conform datelor polițistului de sector în Slobozia Mare sunt circa 50 *persoane care fac abuz de alcool*, unii din aceștea fiind și abuzatorii identificați în cazurile de violență domestică.

Sumar al egalității de gen în Slobozia Mare:

- Femeile migrante constituie 58 % , iar bărbații - 42 %. (din 1396)
- 250 gospodării țărănești sunt înregistrate pe Femei și 450 - pe Bărbați. În general aceste gospodării țărănești se ocupă cu plantarea și cultivarea culturilor cerealiere
- 21 întreprinderi înregistrate pe Femei și 20 întreprinderi înregistrate pe bărbați. În întreprinderile date în proporție de 60% sunt angajate femei și 40% femei .
- În cele 10 instituții publice sunt încadrate 527 persoane angajate . În 7 instituții manageri sunt Femeile, iar în 3 instituții publice - bărbații

Oportunități/măsuri pentru redresarea situației drepturilor omului și egalității de gen:

- Un centru pentru persoanele în etate ar contribui la crearea locurilor de muncă pentru femeile din Slobozia Mare
- Un centru pentru copii ar contribui la dezvoltarea emoțională echilibrată a copiilor și ar facilita crearea locurilor de muncă pentru profesorii pensionari, meșterii populari sau pe alte domenii de interes
- Servicii de reparare a încălțăminte vor contribui la crearea a cel puțin 2 locuri de muncă pentru bărbați, iar beneficiarii direcți a unui astfel de serviciu ar fi femeile care, deseori, gestionează bugetele familiilor aferente copiilor sau persoanelor în etate. Serviciile de croitorie vor crea cel puțin 2 locuri de muncă pentru femei, iar beneficiarii direcți a unui astfel de serviciu ar fi femeile care, deseori , gestionează bugetele familiilor aferente copiilor sau persoanelor în etate și au în grija lor activități precum începutul școlii, etc..
- Primăria și agenții economici trebuie să creeze condiții rezonabile inițial pentru clădirile noi construite după care cele în reparație – pante, praguri, altele – atât pentru persoanele cu dizabilități cât și pentru persoanele în etate, femei cu copii mici în carucior.
- Pentru creșterea toleranței față de persoanele cu dizabilități primăria și instituțiile vor depune eforturi speciale/suplimentare la implicarea acestora în diverse evenimente organizate de primărie, lecții, discuții publice cu exemple pozitive ale acestor persoane în alte localități.

3.4 Infrastructura tehnico-edilitară și Servicii Comunale

Satul Slobozia Mare este amplasat la o distanță de 33 km de orașul reședință de raion, Cahul, la 220km de capitala țării și la 11 km de punctul extrem de sud al Republicii Moldova- s. Giurgiulești.

Localitatea este amplasată la o depărtare de 11,8 km de punctul vamal Galati – Giurgiulești și la 34 km de punctual de trecere a frontierei Cahul-Oancea.

Localitatea spre nord se învecinează cu s. Văleni, iar spre sud – cu Cășlița Prut. Prin localitate trece drumul national R34 si o portiune M3 și linia de cale ferată Cahul – Giurgiulești.

Cele mai importante piețe sunt amplasate la 33 km (Cahul).

Lungimea totală a drumurilor în localitate constituie 40 km, dintre care 8 km sînt cu acoperire rigidă. Drumul national R34 traversează localitatea pe o lungime de 1,56 km și drumul internațional M3 traversează localitatea pe o distanță de 4,2 km. Drumurile și străzile locale aflate în proprietatea APL sînt într-o stare precară caracteristică majorității străzilor din localitățile rurale. Drumurile sunt foarte afectate de ploii, mașini de mare tonaj, alunecări de teren.

Tabelul 5: Dotarea cu utilități

<i>Rețele</i>	<i>Existența în localitate</i>	<i>% din totalul gospodăriilor/ localității</i>	<i>Starea</i>
Conductă centralizată de apă de la fântânile arteziene	da (prin 8 fântâni arteziene)	75%	Starea conductei este bună, fântânile sînt renovate, conductele schimbate de metaloplast. Este necesar de schimbat 3 turnuri noi și de renovat 25% retea de apeduct veche.
Sistem de canalizare instituții publice	da	Grădinița nr. 1 și grădinița Nr 2, liceu, centru de sănătate și primărie	Statie cu circuit închis Topas 100 cu capacitatea de 15 m ³ /zi
Sistem de iluminare stradală	da	27,5%	Sistemul de liminare necesită extindere pe străzile laterale ale satului
Sistem de canalizare în localitate	nu	0	-
Sistem integrat de management al deșeurilor	nu	-	Nu este creat un sistem integrat de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor solide, oamenii transportă deșeurile în mod individual
Conectare la rețeaua de gaze naturale	da	90%	bună
Conectare la rețeaua telefonică	da	90%	bună
Rețele electrice Union Fenosa	da	100%	bună

Aproximativ 75% din gospodării sunt conectate la **rețeaua de apeduct**. Lungimea apeductului în localitate este de 25 km, recent renovat și deservit de Î.M. "Acva Slobozia Mare" (din 2009). La nivel local sunt 44 de fîntîni de mină utilizate ca sursă de apă potabilă.

În localitate **rețeaua de canalizare** lipsește. În același timp, există canalizare cu circuit închis la 5 instituții publice: liceu, ambele grădinițe, Centrul de sănătate și primărie. APL Slobozia Mare dispune de proiect tehnic pentru construcția a 5,5 km de rețea de canalizare cu conectarea gospodăriilor de la strada centrală.

Serviciul de salubritate este deservit din 2016 de către SRL „Container-lux”. De 2 ori pe lună agentul economic colectează deșeurile de la locuitorii satului și îl transportă la cele 2 gunoști autorizate. Există o necesitate acută de creare a unui sistem integrat de management a deșeurilor menajere solide în corespundere cu strategia națională de

mediu. Consiliul raional Cahul a inițiat un proiect regional și intercomunitar pentru crearea unui serviciu de management al deșeurilor menajere solide pe teritoriul raionului Cahul, proiect depus spre finanțare la ADR Sud din resursele Fondului Național de Dezvoltare Regională.

90% din populație este conectată și beneficiază de serviciile sistemului de alimentare centralizată **cu gaze naturale**. Instalații producătoare de energie din surse regenerabile, inclusiv instalații solare și de utilizare a biomasei în scopuri energetice (reziduuri agricole, lemne, etc.) lipsesc.

Localitatea este acoperită de serviciile **de telefonie fixă și mobilă, inclusiv conexiune Internet** a tuturor operatorilor de rețea: Moldtelecom sau operatori privați.

Acoperirea cu **servicii de iluminare stradală nocturnă** se asigură în proporție de 27,5% grație sistemului de iluminare amplasat pe o suprafață de 11 km.

O parte din serviciile comunale sunt gestionate de **Întreprinderea Municipală „Acva-Slobozia Mare”**, care a fost fondată prin decizia consiliului local nr. 5 din 28.09.09. La moment întreprinderea gestionează serviciile de aprovizionare cu apă potabilă și este deschisă și pentru preluarea altor servicii. La întreprindere sunt angajate 5 persoane: directorul, contabilul și trei operatori.

Beneficiarii direcți ai infrastructurii comunitare – gaze naturale, apă potabilă, salubritate, canalizare - sunt persoanele în etate, persoanele cu dizabilități, femeile și copiii, care petrec o bună parte a timpului lor acasă, se folosesc de apă, canalizare și sunt implicați în pregătirea mâncării. În cazul în care aceste condiții nu vor fi asigurate în mod adecvat și suficient, aceste grupuri vor fi nevoite de a apela mai des la sistemul de sănătate care va necesita costuri suplimentare, transport și timp. Astfel aceste responsabilități de asigurare a sănătății va reveni femeilor, care sunt deseori responsabilele primare pentru copii, persoane în etate, sau persoane cu dizabilități. Prin urmare dezvoltarea infrastructurii comunitare de utilitate publică are un impact direct asupra egalității de gen și asigurării drepturilor omului.

3.5 Management Administrativ și Oportunități de Cooperare Intercomunitară

Satul Slobozia Mare este condus de primar și Consiliul Local, aleși în conformitate cu legislația națională în vigoare. Consiliul local este principalul organism deliberativ de la nivel local și este constituit din 15 consilieri. Primăria este organismul executiv, unde la moment activează 15 persoane: secretarul consiliului local, contabil șef și contabil, specialistul pentru reglementarea regimului funciar și cadastru și pentru percerea impozitelor și taxelor locale, alți funcționari.

Bugetul planificat al satului Slobozia Mare pentru anul 2015 a constituit 7 101 786 mii lei, iar **bugetul realizat** – 6 850 276,07 mii lei. La capitolul venituri se identifică următorul tablou:

- Ponderea veniturilor proprii realizate în anul 2015 din bugetul total constituie 95,6% (Notă: veniturile proprii din anul 2015 sunt raportate la bugetul primăriei fără volumul resurselor financiare ale instituțiilor educaționale preuniversitare).
- Volumul veniturilor proprii sporesc anual, în anul 2013 creșterea veniturilor proprii a constituit 0,8%, în anul 2014 – 1,5%, iar în 2015 – 2,1%.

În ultimii 3 ani bugetul primăriei Slobozia Mare este în creștere, deoarece cresc veniturile primăriei încasate de la persoane fizice, juridice, și deschiderea altor activități economice, locuri noi de muncă.

Se fac investiții capitale în domeniul reparației clădirilor instituțiilor publice.

În bugetul local predomină cheltuielile de retribuire a muncii, astfel în anul 2015 acestea au constituit 50% dintre care 11.35% salariile pentru APL și 38.65 % salariile instituțiilor publice. Cheltuielile de întreținere (energie electrică, gaz, apă, alimentare) constituie 50% dintre care 12 % întreținerea APL și 38 % întreținere instituții publice.

Primăria Slobozia Mare își propune să valorifice **oportunitățile de cooperare intercomunitară**. Vecinii cei mai apropiați ai localității cu care pot fi dezvoltate proiecte de cooperare intercomunitară sunt: spre sud - satul Cîșlița-Prut amplasat la distanța de 1 km și spre nord – s. Văleni situat la 5 km. Toate localitățile sunt conectate prin drumul național R 34. Conexiunea dintre localități se asigură prin rutele comune de transport pasageri printre care: Cahul-Giurgiulești, Chișinău-Giurgiulești, Chișinău-Galați ș.a, care se deplasează la fiecare oră. Localitățile vecine dețin gunoști autorizate separate, apeducte și sisteme de iluminare proprii.

Toate localitățile au un **potențial natural comun** bogat și diversificat. Este vorba de lacul Beleu situat pe cursul râului Prut, unul din cele mai mari lacuri naturale din Republica Moldova. Lacul Beleu face parte din Rezervația naturală „Prutul de Jos” cu floră și faună bogată, care constituie o valoroasă resursă pentru dezvoltarea turismului rural. În scopul valorificării acestui potențial pe teritoriul rezervației va fi deschis către anul 2017 un centru de informare turistică ca rezultat al proiectului „Capacități consolidate a părților interesate –factor esențial în guvernarea de mediu în regiunea Prutului Inferior” în care urmează a fi creată Rezervația biosferei „Prutul de jos”, prin cooperarea dintre 9 localități din r-l Cahul amplasate de-a lungul malului râului Prut. Acest proiect este finanțat de Uniunea Europeană, implementat de PNUD și livrat de Fondul Global de Mediu.

Satul Slobozia Mare dispune de diverse **aspecte de atractivitate** pentru localitățile proxime. Acestea sunt: prin Liceul teoretic, care atrage tinerii din localitățile vecine în cadrul ciclului liceal (în satele vecine funcționează gimnazii), grădinițele de copii bine dotate și amenajate, școala muzicală, casa de cultură, care găzduiește evenimente culturale locale, regionale și internaționale.

La moment din cei 151 elevi ai liceului 43 copii sau circa 30% sunt copiii din satele Văleni și Cîșlița Prut. Chiar și tînărul care a luat premiul „Pentru cel mai bun absolvent al liceului” instituit de AdB și acordat la careul de ultimul sunet din anul 2016 este originar din s. Văleni. În grădiniță numărul acestora este mai mic și atinge circa 5%. Atraktivă pentru satele vecine este și școala muzicală, aici, deasemenea, circa 10% sunt copiii din localitățile megieșe.

Unul din punctele de atracție turistică este muzeul local deschis în anul 1992, acesta fiind unul din cele mai impresionante muzee din raionul Cahul înregistrate la nivel național. Localitatea Slobozia Mare este vestită prin frumoasele tradiții ale oieritului, mai mulți locuitori la moment fiind interesați de revigorarea anumitor meșteșuguri printre care dublăritul, țesutul, confecționarea naurilor. ș.a. În total sunt circa 5 persoane interesate de dezvoltarea acestor domenii. Anumite produse a acestor meșteri populari se realizează la târguri și expoziții locale și naționale.

Atractivă pentru vecini rămîne a fi piața agricolă, care una dintre cele mai mari piețe din localitățile de pe malul Prutului. Aici vin locuitorii din satele vecine să comercializeze produse agricole, să vîndă răsadă, să cumpere pește. Cei mai mulți cumpărători la piață sunt slobozenii.

Localitatea este mai puțin atractivă d.p.d.v. al locurilor de muncă create, mai mulți locuitori ai satului muncesc în localitățile vecine: în s. Văleni la compania „Redeco”, la vinăria „Bostovan” din Etulia, în terminalul și portul din Giurgiulești, la calea ferată Giurgiulești. Cei pînă la 100 persoane care și-au găsit un loc de muncă în localitățile vecine fac zinic naveta.

Slobozia Mare dispune de anumită **experiență de colaborare cu vecinii**. Una din cele mai relevante este experiența de colaborare cu s. Văleni în domeniul dezvoltării potențialului turistic local, ambele localități fiind parte a unei rute turistice de interes raional. Turiștii și vizitatorii care merg la Văleni pentru a cunoaște atracțiile și destinațiile turistice, fac popas și la Slobozia Mare pe teritoriul rezervației „Prutul de Jos”. În luna august în Slobozia Mare în colaborare cu localitățile limitrofe Giurgiulești, Văleni și Colibași se organizează festivalul folcloric internațional „Valea Prutului – Vatră de folclor”, care tinde să devină o tradiție, dar și o oportunitate de conservare și păstrare a obiceiurilor și datinilor locale. Festivalul se desfășoară în luna august și are loc timp de 3 zile. La festival zinic sunt atrași între 700-800 locuitori și oaspeți ai localității. Evenimentul se organizează în parteneriat cu Consiliul Raional Cahul și Societatea Culturală română din Constanța. La moment localitatea nu dispune de facilități de cazare pentru oaspeții festivalului, aceștea fiind cazați în familiile adulților și copiiiilor implicați în organizarea evenimentului cultural.

APL Slobozia Mare a lansat autorităților publice locale din comunitățile apropiate geografic anumite inițiative de cooperare intercomunitară. Este vorba de proiectul de cooperare dintre localitățile Giurgiulești, Cîșlița-Prut, Slobozia-Mare, Văleni și Brînză pentru soluționarea în comun a problemelor salubrității și construirea pe teritoriului satului Slobozia Mare a unei stații de sortare a gunoierului menajer, aceasta fiind o idee bună și pentru investiții din partea migranților. Prin decizia CL Slobozia Mare a fost atribuit și terenul, dar cu timpul cooperarea dintre comunități s-a destrămat și inițiativa comună nu a avut succes. Dar această cooperare poate fi relansată și activitățile continuate.

Pe agenda publică a APL Slobozia Mare sunt următoarele **idei de proiecte bazate pe cooperarea intercomunitară**:

- Dezvoltarea turismului rural și valorificarea potențialului local în cadrul unei noi rute turistice regionale – „Lunca Prutului” bazată pe cooperarea a 9 APL de nivelul I
- Continuarea organizării festivalului internațional „Valea Prutului – Vatră de folclor”,
- Soluționarea în comun cu localitățile vecine a problemei transportului de mare tonaj, care traversează localitățile, afectînd casele oamenilor și deteriorînd drumurile locale
- construcția rețelei centralizate de canalizare cu conectarea tuturor localităților din Lunca Prutului

3.6 Probleme Prioritare de Rezolvat până în 2020

Evaluarea complexă a situației existente și dezbateră diagnosticului cu Grupul Local de Inițiativă au evidențiat următoarele 17 cele mai presante și prioritare probleme ale comunei Slobozia Mare, care necesită a fi rezolvate până la sfârșitul anului 2020:

1. Construcția/schimbarea unei porțiuni de apeduct cu grad avansat de uzură din str. 31 august, Cosmonauților, Tineretului și îmbunătățirea accesului cetățenilor la apă potabilă
2. Condiții neadecvate de odihnă și agrement pentru toate vîrstele din cauza lipsei zonelor și spațiilor de odihnă, a parcurilor, scuarurilor și a terenurilor de joacă pentru copii
3. Acces îngreuiat către instituții publice și servicii sociale din cauza lipsei trotuarelor (de la str. Cireșilor la Tineretului și pînă la marginea satului din partea de nord) și supraaglomerării traseului central R 34 cu autocamioane de mare tonaj, situație care crează riscuri în deplasarea copiilor și tinerilor la instituții educaționale, dar și reprezentanților altor grupuri dezavantajate către serviciile amplasate în centrul satului
4. Mobilier uzat fizic și moral, necorespunzător particularităților de vîrstă a copiilor utilizat în grădinița de copii nr. 1 (sunt necesare mese, scaune, dulapuri și paturi noi)
5. Casa de cultură nu funcționează în condiții adecvate, în special, în perioada rece a anului (este necesară instalarea unui sistem autonom de încălzire a sălii de concerte, construcția unui bloc sanitar pe interior și procurarea aparaturii de sonorizare și a instrumentelor muzicale)
6. Tinerii din instituțiile educaționale întâmpină dificultăți, mai mult pe perioada rece a anului, din cauza lipsei vestiarelor pentru păstrarea hainelor
7. Pe teritoriul localității nu există un incubator de afaceri, unde ar putea fi create condiții adecvate pentru incubarea afacerilor micilor întreprinzători, care doresc să dezvolte servicii pentru populație la locul de trai (utilizarea în acest scop a clădirii fostei cîrmuiri și dobîndirea de către APL a dreptului de proprietate asupra ei)
8. Drum de acces deteriorat către lacul Belev, cunoscut ca unul din destinațiile turistice naționale introdus în trasele turistice din republica Moldova
9. 20% din populație nu are acces la serviciile de alimentare cu apă potabilă, există necesitatea extinderii sistemului de alimentare cu apă pentru conectarea tuturor gospodăriilor casnice
10. Sistemul de iluminare stradală nu acoperă necesitățile întregii localități
11. Pierderi de energie termică în incinta instituțiilor educaționale (grădinița nr. 1, gimnaziu și liceu) din cauza fațadelor deteriorate
12. Condiții neadecvate de funcționare a muzeului și necesitatea renovării lui prin construcția unei anexe noi și extinderea spațiului, renovarea rețelei de energie electrică, instalarea sistemului autonom de încălzire termică, reparația fațadei, dotarea cu vitrine pentru expozate
13. În localitate nu este creat un sistem de management integrat al deșeurilor în corespundere cu strategia națională de mediu
14. La nivel de localitate nu sunt dezvoltate servicii specializate de sprijinire a bătrînilor, lipsește azilul de bătrîni, care ar putea fi deschis în incinta clădirii fostului pichet de grăniceri, aici ar putea fi create și serviciile unui laborator medical

15. Porțiuni de drumuri deteriorate, în special, de la str. Izvoarelor la str. Fântânilor, str. Ștefan cel Mare și str. Sportivilor
16. Lipsa unui bloc sanitar în interiorul gimnaziului din localitate, care necesită a fi creat prin colaborarea dintre administrația gimnaziului și APL Slobozia Mare
17. Lipsa sistemului de canalizare și necesitatea construirii până în 2020 a unei rețele de canalizare cu lungime de 5 km cu conectarea la rețea a instituțiilor publice și a gospodăriilor casnice din zona centrală/strada centrală a satului
18. În localitate nu funcționează un staționar de zi, care ar oferi acces mai larg al cetățenilor și grupurilor dezavantajate la serviciile medicale. Crearea acestui serviciu în cadrul locației actualmente utilizate de SA Moldtelecom

3.7 Analiza SWOT

<i>Puncte tari</i>	<i>Oportunități</i>
• Amplasarea geografică favorabilă, proximitatea or. Galați • Potențial uman disponibil pentru angajare în câmpul muncii • Activități tradiționale de creștere a viței de vie, fructelor și oierit • Evenimente tradiționale de promovare a localității • Prezența resurselor acvatice importante (Iacul Belevu) • Terenuri pentru activități agricole și bonitate ridicată a solului • Amplasarea geografică favorabilă (traseu internațional, național) • Vecinătatea cu România și UE • Distanța mică până la Portul Giurgiulești și accesul pe piață din Ucraina • Membru al Euroregiunii „Dunărea de Jos” • PUG elaborat • Experiență în implementarea proiectelor de dezvoltare locală și regională • Infrastructură socială dezvoltată • Forță de muncă disponibilă • Prezența instituțiilor publice locale cu capacități • Capacități satisfăcătoare ale factorilor interesați în domeniul atragerii fondurilor • Acces la piețele agroalimentare din or. Cahul, mun. Galați (Ro), or. Reni (Uk)	• Dezvoltarea infrastructurii locale de utilități publice • Politici economice de stimulare a micului business • Accesul la resurse financiare ieftine • Dezvoltarea cunoștințelor și a capacităților agenților economici • Eficientizarea potențialului agricol și orientarea către culturile multianuale și extinderea suprafețelor cu astfel de culturi • Crearea rezervației biosferice „Prutul de Jos” • Crearea și promovarea brandului local inclusiv, prin centrul de informare turistică • Crearea de agropensiuni și afaceri turistice • Promovarea valorilor și meșteșugurilor autohtone • Dezvoltarea parteneriatelor și a clusterilor economice cu or. Cahul și localitățile din vecinătate • Dezvoltarea facilităților în sfera serviciilor de agrement, turism rural • Condiții climatice favorabile pentru dezvoltarea agriculturii, florei și faunei • Accesul la diverse programe de instruire și perfecționare profesională • Întărirea capacității Î.M de a oferi servicii comunale și asigurare cu utilități • Parteneriate cu alte localități din țară și din afara țării • Accesarea fondurilor extrabugetare pentru renovarea infrastructurii • Participare la proiecte intercomunale, regionale • Existența unor bunuri imobile (case de locuit în două nivele), care necesită reparații capitale și reconstrucții
<i>Puncte slabe</i>	<i>Pericole</i>
• Structură a economiei dominată de agricultură de subzistență • Lipsa sistemelor de irigație • Îmbătrânirea populației • Potențial economic nevalorificat (terenuri și spații). • Infrastructura de utilități slab dezvoltată • Număr redus al întreprinderilor din industria de prelucrare, ușoară și sfera serviciilor • Lipsa tehnologiilor moderne în domeniul agricol și insuficiența tehnicii agricole. • Migrația populației apte de muncă • Lipsa investițiilor străine • Parcelarea terenurilor agricole • Capacități reduse pentru dezvoltarea turismului • Lipsa rețelei de canalizare și a sistemului de management al DMS • Grad scăzut de asigurare cu utilități și servicii • Capacități reduse ale producătorilor agricoli în	• Migrația forței de muncă calificate • Politici fiscale nestimulatorii pentru dezvoltare a afacerilor • Procese provocate de criza economică regională • Calamități naturale (inundații) • Afectarea ecosistemului local • Politici economice nestimulatorii pentru activitățile agricole • Competitivitate scăzută și competiția regională sporită pentru atragerea investițiilor • Instabilitate politică și legislativă • Evaziune fiscală • Criza economică și financiară în țară și în lume • Creșterea prețurilor pentru resursele energetice, gaze, etc. • Abandonarea activităților agricole • Economie polarizată din punct de vedere regional • Competiția regională sporită în domeniul atragerii

domeniului marketingului agricol • Construcții neautorizate, terenuri pentru construcții neutilizate • Capacitate financiară redusă a APL de a finanța și întreține instituții sociale • Lipsa unui sistem de colectare al produselor animaliere de la populație • Baza fiscală insuficientă	investițiilor • Stoparea finanțării proiectelor și programelor de dezvoltare în spațiul rural

4 Obiective și Priorități

- 4.1 Misiunea** - APL Slobozia Mare este un organ administrativ și reprezentativ al comunității constituit în condițiile legii pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor cetățenilor, care prestează servicii publice de calitate, administrează și gestionează eficient și în conformitate cu legislația în vigoare bunurile UAT, cu capacități de atragere a investițiilor, creare și valorificare a parteneriatelor naționale și internaționale, asigurând locuitorilor un nivel înalt de bunăstare.
- 4.2 Viziunea "Slobozia Mare 2020"** – un sat european cu:
- economie stabilă și bine dezvoltată
  - cu servicii sociale calitative și diversificate
  - cu obiecte de menire socială moderne
  - atractiv pentru turiști și vizitatori prin tradiții și obiceiuri autohtone
  - cu APL transparentă
  - cetățeni angajați civic
  - și băștinași receptivi și implicați în dezvoltarea localității.

4. Obiective strategice, priorități și măsuri

Obiectivele strategice stabilesc direcțiile majore de intervenție ale Planului de Dezvoltare Locală Slobozia Mare 2020 și sunt țargetate spre garantarea unei abordări complexe a măsurilor propuse și asigurarea sinergiei acestora. Atingerea dezideratului dorit poate fi asigurată prin realizarea următoarelor **obiective strategice de dezvoltare**:

- OS 1 *Dezvoltarea economică a localității prin valorificarea resurselor locale și crearea locurilor noi de muncă*
- OS 2 *Sporirea accesului locuitorilor, inclusiv, din grupurile dezavantajate, la servicii publice diversificate, calitative și echitabile*
- OS 3 *Valorificarea potențialului uman și creșterea implicării băștinașilor în dezvoltarea socio-economică a localității*
- OS 4 *Consolidarea capacităților APL în vederea asigurării unui management administrativ eficient și transparent, axat pe nevoile cetățenilor.*

Obiectivul strategic #1: Dezvoltarea economică a localității prin valorificarea resurselor locale și crearea locurilor noi de muncă

Probleme abordate:

- ✓ Lipsa tehnologiilor performante în agricultură
- ✓ Lipsa întreprinderilor de prelucrare a materiei prime (lapte, lână) și păstrare a producției agricole
- ✓ Deținătorii de teren agricol practică o agricultură de subzistență, neperformantă, pentru autoconsum
- ✓ Lipsa programelor de dezvoltare și de susținere și a mediului de afaceri local
- ✓ Patrimoniul istoric și de atragere / cazare a turiștilor slab dezvoltat
- ✓ Potențial turistic nevalorificat
- ✓ Există oportunități pentru dezvoltarea sectorului economic, care necesită a fi promovate în rîndul băștinailor, inclusiv din afara localității și țării
- ✓ Nu este creat și dezvoltat un brand al localității

Prioritatea 1.1: Dezvoltarea și consolidarea spiritului antreprenorial

Măsură 1.1.1 Desfășurarea seminarelor și trainingurilor pentru antreprenori, inclusiv băștinași în diferite domenii (oportunități de finanțare /programe de finanțare externă, accesare fonduri, scriere planuri de afaceri, etc.)

Măsură 1.1.2 Organizarea și desfășurarea seminarelor de instruire pentru deținătorii de terenuri agricole privind utilizarea noilor tehnologii agricole, consolidarea terenurilor, aplicarea asolamentelor bienale, etc.

Măsură 1.1.3 Promovarea și implementarea programelor de dezvoltare și susținere a mediului de afaceri local

Măsură 1.1.4 Instituirea unei Asociații de afaceri

Măsură 1.1.5 Crearea unui incubator de afaceri pentru stimularea interesului de afaceri la tinerii din localitate

Măsură 1.1.6 Elaborarea Ghidului de afaceri.

Prioritatea 1.2: Modernizarea sectorului agricol și de prelucrare a producției agricole prin atragerea investițiilor

Măsură 1.2.1 Consolidarea terenurilor agricole

Măsură 1.2.2 Construirea și utilizarea sistemelor de irigație a terenurilor agricole

Măsură 1.2.3 Crearea secției de prelucrare a producției agricole

Măsură 1.2.4 Construcția unui frigider de depozitare și păstrare a fructelor și legumelor.

Măsură 1.2.5 Facilitarea și promovarea materialului săditor din pepiniere locale

Măsură 1.2.6 Dezvoltarea aviculturii și sectorului zootehnic ecologic la nivel local.

Prioritatea 1.3: Dezvoltarea serviciilor turistice locale și promovarea localității

Măsură 1.3.1 Renovarea clădirii administrative și a fostului hotel

Măsură 1.3.2 Deschiderea agropensiunilor turistice

Măsură 1.3.3 Producerea produselor apicole și produselor lactate (brânzeturi)

Măsură 1.3.4 Dezvoltarea și promovarea meșteșugăritului local (împletitul în lozie, croșetatul, lucrul cu lemnul, prelucrarea blănurilor, etc.)

Măsură 1.3.5 Amenajarea unei zone de agrement/ tratament cu apa minerală

Măsură 1.3.6 Promovarea turismului local (muzeul de istorie și etnografie, lacul Belev, festivalul „Valea Prutului - Vatră de Folclor„)

Măsură 1.3.7 Modernizarea infrastructurii de acces către destinațiile turistice (amenajarea platformei de vizionare a lacului Belev, reparația drumului de acces spre rezervația „Prutul de Jos”...)

Măsură 1.3.8 Identificarea și crearea brandului local pentru promovarea localității la nivel regional

Obiectivul strategic # 2: Sporirea accesului locuitorilor, inclusiv, din grupurile dezavantajate, la servicii publice diversificate, calitative și echitabile

Probleme abordate:

- ✓ Nu toate instituțiile educaționale asigură condiții adecvate din cauza lipsei dotării cu mobilier nou, utilaje avansate și tehnologii moderne de educație
- ✓ Grădinițele de copii nu dispun de terenuri de joacă amenajate și dotate corespunzător particularităților de vîrstă și cerințelor moderne
- ✓ Unele instituții educaționale nu asigură condiții prielnice pentru sănătatea copiilor și elevilor din cauza lipsei blocurilor sanitare în interiorul edificiilor
- ✓ În localitate există mai mulți copii rămași fără îngrijirea părintească din cauza plecării părinților în străinătate, iar pentru acești copii nu există servicii specializate
- ✓ Mai mulți bătrîni singuratici se confruntă cu probleme mari din cauza lipsei însoțitorilor și a serviciilor destinate pentru seniori – lipsa azilului, serviciilor sociale mobile, cantinei sociale ș.a
- ✓ Persoanele cu dizabilități nu au acces către serviciile oferite de instituțiile publice din cauza că condițiile de acces nu sunt asigurate (nu sunt pante de acces cu perile, ușile de intrare nu sunt amenajate rezonabil)

- ✓ Instituțiile cultural-sportive oferă un spectru limitat de servicii din cauza condițiilor neadecvate de funcționare (sala de spectacole a casei de cultură nu se încălzește pe timp de iarnă, pe terenul de fotbal sunt insuficiente scaune pentru suporterii, muzeul din localitate dispune de multe exponate, care nu pot fi expuse din cauza spațiului limitat)
- ✓ Infrastructura rutieră locală în mare parte este deteriorată
- ✓ Nu există sistem de management integrat al deșeurilor
- ✓ Lipsește rețeaua de canalizare
- ✓ Nu toți locuitorii sunt asigurați cu servicii de iluminare nocturnă
- ✓ Există probleme cu aprovizionarea cu apă potabilă a localitorilor (unii cetățeni nu au acces la apeduct, o parte din cetățeni consumă apă din apeductul, care din cauza deteriorărilor și ruginii afectează calitatea apei, este necesar de înlocuit mai multe porțiuni cu sistem de apeduct din plastic)

Prioritatea 2.1: Îmbunătățirea condițiilor de prestare a serviciilor educaționale prin modernizarea infrastructurii instituțiilor educaționale și dotarea lor

- [Măsură 2.1.1](#) Reparația și dotarea cu utilaje și echipamente a blocului alimentar și spălătoriei din incinta grădinițelor
- [Măsură 2.1.2](#) Reparația pavilioanelor, dotarea și amenajarea terenurilor de joacă cu balansoare și topogane
- [Măsură 2.1.3](#) Amenajarea spațiilor pentru organizarea activităților sportive
- [Măsură 2.1.4](#) Reparația capitală a depozitelor pentru păstrarea produselor alimentare
- [Măsură 2.1.5](#) Dotarea grupelor cu mobilier nou corespunzător vârstei copiilor
- [Măsură 2.1.6](#) Conservarea energiei termice în clădirea nr. 3
- [Măsură 2.1.7](#) Schimbarea sistemului de iluminare și grupe și instalarea sistemului antiincendiar
- [Măsură 2.1.8](#) Instalarea blocului sanitar în interiorul grădiniței
- [Măsură 2.1.9](#) Fondarea Asociațiilor Părinților în grădinițe
- [Măsură 2.1.10](#) Dotarea cu jucării moderne a grădinițelor de copii
- [Măsură 2.1.11](#) Îngrădirea terenului sportiv de pe teritoriul gimnaziului
- [Măsură 2.1.12](#) Schimbarea sistemului de iluminare și încălzire
- [Măsură 2.1.13](#) Dotarea instituției cu echipament modern (table interactive, proiectoare, laptop-uri)
- [Măsură 2.1.14](#) Crearea și amenajarea unui vestiar într-o sală de clasă disponibilă
- [Măsură 2.1.15](#) Reparația fațadei la gimnaziu
- [Măsură 2.1.16](#) Crearea blocului sanitar în interiorul clădirii
- [Măsură 2.1.17](#) Reparația blocului alimentar și a cantinei
- [Măsură 2.1.18](#) Dotarea laboratoarelor cu inventar necesar
- [Măsură 2.1.19](#) Reparația acoperișului la 2 blocuri
- [Măsură 2.1.20](#) Consolidarea fundației instituției
- [Măsură 2.1.21](#) Stabilirea relațiilor de colaborare cu instituții educaționale din spațiul Euroregiunii "Dunărea de Jos" și dezvoltarea de proiecte comune
- [Măsură 2.1.22](#) Amenajarea vestiarelor pentru păstrarea hainelor în liceu
- [Măsură 2.1.23](#) Reparația fațadei liceului, a fațadei claselor primare și a acoperișului
- [Măsură 2.1.24](#) Reparația blocului alimentar și dotarea cu utilaje noi
- [Măsură 2.1.25](#) Schimbarea podelelor
- [Măsură 2.1.26](#) Construcția blocului sanitar în clădirea claselor primare
- [Măsură 2.1.27](#) Instalarea pavajului și amenajarea teritoriului
- [Măsură 2.1.28](#) Îngrădirea teritoriului liceului
- [Măsură 2.1.29](#) Dotarea liceului cu mobilier nou
- [Măsură 2.1.30](#) Dotarea bibliotecii și laboratoarelor
- [Măsură 2.1.31](#) Schimb de bune practici și colaborare cu liceele din Lunca Prutului
- [Măsură 2.1.32](#) Schimb de bune practici și colaborare cu Casa Corpului Didactic din Galați și București
- [Măsură 2.1.33](#) Funcționarea eficientă a Asociației Părinților și Pedagogilor și crearea condițiilor pentru susținerea activităților educaționale

Prioritatea 2.2: Crearea de servicii sociale noi și ameliorarea situației grupurilor vulnerabile

- [Măsură 2.2.1](#) Amenajarea zonelor și spațiilor de odihnă, a parcurilor, scuarurilor și a terenurilor de joacă pentru copii
- [Măsură 2.2.2](#) Crearea azilului de bătrâni în incinta clădirii fostului pichet de grăniceri
- [Măsură 2.2.3](#) Crearea unui staționar de zi pentru servicii medicale (în cadrul locației utilizate de SA Moldtelecom)
- [Măsură 2.2.4](#) Deschiderea și amenajarea unui cabinet de chinetoterapie

- Măsură 2.2.5** Dotarea Centrului de Sănătate cu echipament multimedia pentru organizarea activităților de informare
- Măsură 2.2.6** Organizarea lecțiilor publice și a activităților de informare pe teme de sănătate
- Măsură 2.2.7** Construcția pantelor de acces în instituțiile publice
- Măsură 2.2.8** Facilitarea fondării unei asociații a persoanelor cu dizabilități și promovarea drepturilor lor la nivel local și raional

Prioritatea 2.3: Creșterea oportunităților de valorificare a potențialului local prin renovarea obiectivelor cultural-sportive

- Măsură 2.3.1** Îmbunătățirea condițiilor de funcționare a casei de cultură
- Măsură 2.3.2** Lucrări de renovare a muzeului și instalarea sistemului autonom de încălzire termică
- Măsură 2.3.3** Construcția unei anexe noi și extinderea spațiului edificiului muzeului
- Măsură 2.3.4** Renovarea rețelei de energie electrică
- Măsură 2.3.5** Reparația fațadei clădirii, reparația tavelor
- Măsură 2.3.6** Dotarea cu vitrine noi, procurarea și instalarea tumbelor din sticlă pentru păstrarea exponatelor
- Măsură 2.3.7** Termoizolarea clădirii de pe teritoriul stadionului comunitar
- Măsură 2.3.8** Instalarea acoperișului la tribunele existente
- Măsură 2.3.9** Instalarea scaunelor pe terenul de sport
- Măsură 2.3.10** Crearea unei săli de fitness la etajul II
- Măsură 2.3.11** Reparația și amenajarea terenului artificial
- Măsură 2.3.12** Participarea în proiectul 2019

Prioritatea 2.4: Îmbunătățirea condițiilor de trai prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere și a serviciilor comunal-locale

- Măsură 2.4.1** Reparația trotuarelor pietonale (str. Unirii, str. Ulița Mare)
- Măsură 2.4.2** Renovarea infrastructurii rutiere din str. Ștefan cel Mare
- Măsură 2.4.3** Renovarea infrastructurii rutiere din str. Sportivilor
- Măsură 2.4.4** Elaborarea unui proiect tehnic pentru schimbarea unei porțiuni de apeduct din str. Alecsandri , Rareș, Independenței
- Măsură 2.4.5** Schimbarea unei porțiuni de apeduct deteriorat din str. 31 august, Cosmonauților, Tineretului și Sportivilor și îmbunătățirea calității apei potabile consumate de utilizatori
- Măsură 2.4.6** Forarea unei noi fântini arteziene în centrul satului
- Măsură 2.4.7** Organizarea periodică a analizei calității apei din sursele locale și informarea populației
- Măsură 2.4.8** Asigurarea cu servicii de iluminare nocturnă pe întreg teritoriul localității
- Măsură 2.4.9** Crearea unui sistem de management integrat la deșeurilor în corespundere cu prevederile naționale
- Măsură 2.4.10** Construcția sistemului de canalizare cu o lungime de 5 km și conectarea instituțiilor publice și a gospodăriilor casnice
- Măsură 2.4.11** Construcția a 2 terenuri de joacă pentru copii (în centrul satului și în partea de nord)
- Măsură 2.4.12** Dotarea ÎM cu un tractor excavator pentru diversificarea serviciilor prestate
- Măsură 2.4.13** Construcția unui sistem de irigare în s. Slobozia Mare

Obiectivul strategic # III: Valorificarea potențialului uman și creșterea implicării băștinașilor în dezvoltarea socio-economică a localității

Probleme abordate:

- ✓ Nivel de educație ecologică redusă și implicare insuficientă a locuitorilor în viața localității
- ✓ Administrațiile instituțiilor publice, agenții economici locali au insuficiente cunoștințe în scrierea de proiecte, scrierea de planuri de afaceri și atragerea investițiilor din programe naționale și internaționale
- ✓ Tinerii din localitate nu dispun de structuri asociative și participă redus în viața localității și în acțiuni de voluntariat
- ✓ Există inițiative ale băștinașilor demne de urmat, dar acestea nu sunt promovate și nu constituie un imbold și motivare pentru alți locuitori
- ✓ Parteneriatul social între instituțiile și organizațiile locale nu este suficient de dezvoltat
- ✓ Sunt inițiate parteneriate intercomunitare, dar acestea nu sunt valorificate la justa valoare

- ✓ Soluționarea mai multor probleme locale depind de deciziile unor instituții naționale și este necesară implicarea băștinaților din afara localității pentru promovarea acestor inițiative către instituțiile statului
- ✓ Asociația de băștinați a fost constituită, dar aceasta nu dispune de suficiente capacități și resurse pentru a deveni o organizație cu influență vădită în dezvoltarea locală
- ✓ Acțiunile lansate și realizate de AdB necesită a avea o continuitate, a fi dezvoltate și realizate cu o implicare mai masivă a băștinaților din localitate și din afara localității de origine

Prioritatea 3.1: Consolidarea capacităților resurselor umane și sporirea gradului de participare în activitățile comunitare

Măsură 3.1.1 Organizarea seminarelor de instruire în domeniul scrierii de proiecte și atragerii de fonduri pentru reprezentanții instituțiilor publice și ONG, dar și în elaborarea planurilor de afaceri pentru persoanele interesate

Măsură 3.1.2 Desfășurarea campaniilor de educație ecologică a populației

Măsură 3.1.3 Atragerea și implicarea cetățenilor în campanii de salubritate a localității

Măsură 3.1.4 Stimularea prin mențiuni a celor mai conștiincioși și activi cetățeni ai localității

Măsură 3.1.5 Crearea unui grup local de inițiativă din rîndul tinerilor și impulsionearea implicării tinerilor în viața localității

Prioritatea 3.2: Îmbunătățirea parteneriatului comunitar și intercomunitar

Măsură 3.2.1 Organizarea evenimentelor comune între APL, ONG, agenți economici, biserici pentru evaluarea dezvoltării comunitare și actualizarea planului de dezvoltare locală

Măsură 3.2.2 Implementarea în colaborare a proiectelor și inițiativelor de dezvoltare locală precum „O floare pentru Slobozia Mare”, „Concurs pentru cea mai curată stradă”...

Măsură 3.3.3 Realizarea de acțiuni și inițiative comune pentru consolidarea parteneriatului intercomunitar cu localitățile din Lunca Prutului

Prioritatea 3.3 Comunicarea cu instituțiile naționale și cetățenii pentru promovarea intereselor localității

Măsură 3.3.1 Negocieri cu MAI pentru transmiterea dreptului de proiecție asupra clădirii fostului pichet de grăniceri și deschiderea în incinta a azilului de bătrîni

Măsură 3.3.2 Lucrul cu cetățenii care au drept de proprietate (cotă parte) asupra clădirii administrative a gospodăriei SA „Moldova” și dobîndirea în proprietate a clădirii pentru deschiderea unui incubator de afaceri

Prioritatea 3.4 Îmbunătățirea colaborării cu băștinașii și consolidarea AdB „Baștina mea – Slobozia Mare”

Măsură 3.4.1 Organizarea anuală a ședințelor AdB către Paștele Blajinilor

Măsură 3.4.2 Organizarea anuală a Zilelor Diasporei

Măsură 3.4.3 Participarea membrilor Consiliului de Administrație al AdB la instruire pentru consolidarea capacităților de management al AdB

Măsură 3.4.4 Asigurarea comunicării cu băștinașii prin FB, baza de date, Youtube, site și alte surse disponibile

Măsură 3.4.5 Completarea și actualizarea continuă a bazei de date

Măsură 3.4.6 Implementarea Programului de revenire voluntară a migranților (Tatu Elena, Chelban Viorica, Culeva Tudor...)

Măsură 3.4.7 Campanie de sădire a copacilor în lunca Prutului organizată de băștinași din localitate și din afara localității

Măsură 3.4.8 Oferirea anuală a premiilor pentru „Cel mai bun elev al liceului” și „Cel mai bun elev al gimnaziului

Măsură 3.4.9 Cofinanțarea procesului de amenajare a străzii centrale cu clumbe cu flori

Măsură 3.4.10 Implicarea băștinașilor la elaborarea proiectului tehnic de extindere a muzeului din localitate prin construcția unei anexe

Măsură 3.4.11 Actualizarea anuală a planului de acțiuni al AdB și elaborarea planului pentru perioada imediată

Obiectivul strategic # IV: Consolidarea capacităților APL în vederea asigurării unui management administrativ eficient și transparent, axat pe nevoile cetățenilor

Probleme abordate:

- ✓ metodele de comunicare cu cetățenii sunt insuficiente
- ✓ Cetățenii se implică redus în rezolvarea problemelor comunității și comunică insuficient cu APL
- ✓ Baza impozabilă a localității este insuficientă și nu sunt valorificate toate posibilitățile pentru sporirea ei
- ✓ Este necesar ca procesul decizional local să fie mai transparent, iar metodele de consultare a cetățenilor să fie utilizate mai des

Prioritatea 4.1: Sporirea numărului de metode și mijloace utilizate de comunicare cu cetățenii

Măsură 4.1.1 Transmiterea online a ședințelor CL și altor evenimente publice

Măsură 4.1.2 Organizarea consultărilor cu cetățenii prin intermediul audierilor publice și a dezbaterilor

Măsură 4.1.3 Organizarea activităților de instruire și a prezentărilor publice privind procesul de luare a deciziilor la nivel local

Prioritatea 4.2: Consolidarea bazei impozabile a localității

Măsură 4.2.1 Identificarea tuturor prestatorilor de servicii în scopul acumulării mijloacelor financiare în bugetul local

Măsură 4.2.2 Inventarierea și evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării

Prioritatea 4.3: Sporirea transparenței procesului decizional

Măsură 4.3.1 Afișarea deciziilor CL și a dispozițiilor primarului pe site primăriei și site-uri specializate (www.actelocale.md), dar și prin rețele de socializare FB și Ok.ru

Măsură 4.3.2 Raportarea anuală în fața cetățenilor privind activitatea APL și serviciilor publice locale

Măsură 4.3.3 Editarea trimestrială și distribuirea buletinelor informative cu informații despre activitatea APL

Prioritatea 4.4: Îmbunătățirea condițiilor de funcționare a autorităților publice locale

Măsură 4.4.1 Consolidarea fundației clădirii primăriei

Măsură 4.4.2 Izolarea termică a fațadei edificiului primăriei

Măsură 4.4.3 Dotarea cu echipamente și tehnologii IT performante

Măsură 4.4.4 Reparația subsolului clădirii primăriei

Planul de Acțiuni

Obiectiv Strategic 1: Dezvoltarea economică a localității prin valorificarea resurselor locale și crearea locurilor noi de muncă

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
Prioritatea 1.1 Dezvoltarea și consolidarea spiritului antreprenorial	Măsură 1.1.1 Desfășurarea seminarelor și trainingurilor pentru antreprenori, inclusiv băștinași în diferite domenii (oportunități de finanțare /programe de finanțare externă, accesare fonduri, scriere planuri de afaceri, etc.)	2016-2022	ONG, ACSA	Consolidare capacități antreprenori, inclusiv băștinași în diverse domenii	100	- ACSA - Donatori
	Măsură 1.1.2 Organizarea și desfășurarea seminarelor de instruire pentru deținătorii de terenuri agricole privind utilizarea noilor tehnologii agricole, consolidarea terenurilor, aplicarea asolamentelor bienale, etc.	2016-2022	ONG, ACSA	- Consolidarea capacităților a deținătorilor de terenuri agricole - Utilizarea tehnologiilor inovatoare în agricultură	80	- Donatori - ACSA
	Măsură 1.1.3 Promovarea și implementarea programelor de dezvoltare și de susținere a mediului de afaceri local	2017-2022	Secretar, ONG	Promovarea potențialului investițional și atragerea investițiilor	8	Buget local
	Măsură 1.1.4 Instituirea unei Asociații de afaceri	2017	Agenți economici	- Consolidarea eforturilor antreprenorilor - Crearea premiselor pentru constituirea clusterelor economice, lanțurilor valorice, grupurilor de producători	15	Agenți economici
	Măsura 1.1.5 Crearea unui incubator de afaceri pentru stimularea interesului de afaceri la tinerii din localitate	2016-2020	APL	Creșterea competitivității IMM pe piețele locale și internaționale	400	Buget local
	Măsura 1.1.6 Elaborarea Ghidului de afaceri	2018-2020	APL	Consolidarea capacităților antreprenorilor locali	100	Buget local, AdB

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
Prioritatea 1.2 Modernizarea sectorului agricol și de prelucrare a producției agricole prin atragerea investițiilor	Măsură 1.2.1 Consolidarea terenurilor agricole	2016-2022	Inginer cadastral, Deținători terenuri agricole	- Reducerea costurilor de prelucrare a pământurilor - Randament înalt al terenurilor agricole	60	- Buget local, raional - Deținătorii de terenuri agricole
	Măsură 1.2.2 Construirea și utilizarea sistemelor de irigație a terenurilor agricole	2019-2022	Agenți economici	- Crearea premiselor pentru o agricultură performantă - Crearea locurilor noi de muncă	7000	- Donatori - Agenți economici - Investitori
	Măsură 1.2.3 Crearea secției de prelucrare a producției agricole	2019-2020	Agenți economici	- Creșterea competitivității micilor producători pe piețele locale și internaționale - Crearea locurilor de muncă	100	- Agenți economici - investitori
	Măsură 1.2.4 Construcția unui frigider de depozitare și păstrare a fructelor și legumelor	2017-2018	Agent economic	- Creșterea potențialului de producție - Accesare de noi piețe de desfacere - Crearea locurilor de muncă	250	Agenți economici
	Măsură 1.2.5 Facilitarea și promovarea realizării materialului săditor din pepinierele locale	2018-2022	Agent economic	- Creșterea potențialului de producție - Crearea locurilor de muncă	150	Agenți economici
	Măsură 1.2.6 Dezvoltarea aviculturii și sectorului zootehnic ecologic la nivel local	2018-2022	Agenți economici	Creșterea potențialului de producție ecologică zootehnică sau avicol	200	- Donatori - Agenți economici

Obiective Specifice	Măsură	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
				Crearea locurilor de muncă temporare și permanente		Investitori
Prioritatea 1.3 Dezvoltarea serviciilor turistice locale și promovarea localității	Măsură 1.3.1 Renovarea clădirii administrative și a fostului hotel	2018-2020	Agenți economici	- Renovarea a 2 clădiri și creșterea oportunităților de investiții - Instituirea PPP - Crearea de locuri de muncă temporare și permanente	3 000	- Buget local - Agenți economici - Donatori
	Măsură 1.3.2 Deschiderea agropensiunilor	2017-2022	Cetățeni	- Crearea condițiilor pentru cazare a turiștilor - Crearea locurilor de muncă	180	- Agenți economici - Donatori
	Măsură 1.3.3 Producerea produselor apicole și produselor lactate (brânzeturi)	2017-2022	Agenți economici	- Promovarea produselor ecologice autohtone și turism - Creșterea potențialului de producție - Accesare de noi piețe de desfacere	40	Agenți economici
	Măsură 1.3.4 Dezvoltarea și promovarea meșteșugăritului local (împletitul în lozie, croșetatul, lucrul cu lemnul, prelucrarea blănurilor, etc.)	2016-2022	Meșteri populari	- Îmbunătățirea imaginii localității - Îmbunătățirea atractivității turistice	-	- Meșteri populari - ONG
	Măsură 1.3.5 Amenajarea unei zone de agrement/ tratament cu apa minerală	2018-2020	Agenți economici	- Consolidarea atractivității turistice balneare - Promovarea modului de viață	2 000	- Agenți economici - Donatori

Obiective Specifice	Măsură	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
				sănătos Crearea locurilor de muncă		
	Măsură 1.3.6 Promovarea turismului local (muzeul de istorie și etnografie, lacul Belev, festivalul "Valea Prutului - Vatră de Folclor")	2016-2022	APL	- Sporirea atractivității turistice - Consolidarea imaginii localității	100	- Buget local, raional - Donatori
	Măsură 1.3.7 Modernizarea infrastructurii de acces către destinațiile turistice (amenajarea platformei de vizionare a lacului Belev, reparația drumului de acces spre rezervația „Prutul de Jos”...)	2016-2020	APL	Obiecte de infrastructură turistică renovate	1000	Donatori externi, buget raional, buget local
	Măsură 1.3.8 Identificarea și crearea brandului local pentru promovarea localității la nivel regional	2016-2017	APL	Brand identificat și creat	100	Buget local

Obiectiv Strategic 2: Sporirea accesului locuitorilor, inclusiv, din grupurile dezavantajate, la servicii publice diversificate, calitative și echitabile

Obiective Specifice	Măsură	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
Prioritatea 2.1 Îmbunătățirea condițiilor de prestare a serviciilor educaționale prin	Măsură 2.1.1 Reparația și dotarea cu utilaje și echipamente a blocului alimentar și spălătoriei din incinta grădinițelor	2017-2018	APL, administrația instituțiilor	Condiții optime de funcționare asigurate	200	Buget local, bugetul instituțiilor, buget raional
	Măsură 2.1.2 Reparația pavilioanelor, dotarea și amenajarea terenurilor de joacă cu balansoare și topogane	2018-2020	APL, administrația instituțiilor	Terenuri de joacă amenajate	600	Buget local, bugetul instituțiilor, buget raional, donatori externi

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
modernizarea infrastructurii instituțiilor educaționale și dotarea lor	Măsură 2.1.3 Amenajarea spațiilor pentru organizarea activităților sportive	2018-2020	APL, administrația instituțiilor, părinții	• Condiții de lucru create	150	Buget local, bugetul instituțiilor, buget raional, contribuția părinților
	Măsură 2.1.4 Reparația capitală a depozitelor pentru păstrarea produselor alimentare	2017	APL, administrația instituțiilor	• Depozite reparate și condiții adecvate asigurate	300	Buget local, bugetul instituțiilor, buget raional
	Măsura 2.1.5 Dotarea grupelor cu mobilier nou corespunzător vârstei copiilor	2017	APL, administrația instituțiilor	• Grupe dotate	350	Buget local, donatori externi
	Măsura 2.1.6 Conservarea energiei termice în clădirea nr. 3	2017	APL	• Condiții asigurate	50	Buget local
	Măsura 2.1.7 Schimbarea sistemului de iluminare și grupe și instalarea sistemului antiincendiar	2017	APL	• Sisteme de iluminare schimbate	35	Buget local, bugetul instituțiilor
	Măsura 2.1.8 Instalarea blocului sanitar în interiorul grădiniței	2017	APL, administrația instituțiilor	• Blocuri sanitare construite în interior	50	Buget local, bugetul instituțiilor
	Măsura 2.1.9 Fondarea Asociațiilor Părinților în grădinițe	2017	Administrația instituțiilor, Comitetul părintesc	• APP fondate și funcționale	1	Bugetul instituțiilor, contribuția APP
	Măsura 2.1.10 Dotarea cu jucării moderne	2018	APL, Administrația instituțiilor	• Grupe dotate cu jucării	60	Bugetul instituțiilor, contribuția APP, AdB
	Măsura 2.1.11 Îngrădirea terenului sportiv de pe teritoriul gimnaziului	2017	APL, Administrația gimnaziului	• Teren sportiv îngrădit	50	Buget local, bugetul instituției
	Măsura 2.1.12 Schimbarea sistemului de iluminare și încălzire	2018	APL, Administrația gimnaziului	• Sistem de iluminare schimbat • Sistem de încălzire schimbat	800	Buget local, bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.13 Dotarea instituției cu echipament modern (table interactive, proiectoare, laptop-uri)	2017	APL, Administrația gimnaziului	• Gimnaziu dotat cu echipamente tehnice moderne	90	Buget local, bugetul instituției, donatori externi, APP, AdB

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
	Măsura 2.1.14 Crearea și amenajarea unui vestiar într-o sală de clasă disponibilă	2020	APL, Administrația gimnaziului	• Vestiar amenajat	150	Donatori externi, Asociația de Părinți, AdB
	Măsura 2.1.15 Reparația fațadei	2019	APL, Administrația gimnaziului	• Fațadă renovată	500	Buget local, bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.16 Crearea blocului sanitar în interiorul clădirii	2020	Administrația gimnaziului, APL	• Bloc sanitar creat	100	Buget local, bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.17 Reparația blocului alimentar și a cantinei	2018	Administrația gimnaziului, APL	• Cantină și bloc alimentar reparat	100	Buget local, bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.18 Dotarea laboratoarelor cu inventar necesar	2019	Administrația gimnaziului, APL	• Laboratoare dotate	300	Buget raional, bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.19 Reparația acoperișului la 2 blocuri	2019	Administrația gimnaziului, APL	• Acoperiș reparat	500	Buget raional, donatori externi
	Măsura 2.1.20 Consolidarea fundației instituției	2020	Administrația gimnaziului, APL	• Fundație consolidată	400	Buget raional, donatori externi
	Măsura 2.1.21 Stabilirea relațiilor de colaborare cu instituții educaționale din spațiul Euroregiunii "Dunărea de Jos" și dezvoltarea de proiecte comune	2017-2020	Administrația gimnaziului, APL, CR Cahul	• Parteneri identificați, • Relații stabilite	50	Bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.22 Amenajarea vestiarelor pentru păstrarea hainelor în liceu	2019	Administrația liceului, APL	• Vestiare amenajate	250	Bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.23 Reparația fațadei liceului, a fațadei claselor primare și a acoperișului	2020	Administrația liceului, APL	• Fațadă reparată	1200	Bugetul instituției, FEE, donatori externi
	Măsura 2.1.24 Reparația blocului alimentar și dotarea cu utilaje noi	2017	Administrația liceului, APL	• Bloc alimentar reparat și dotat	600	Bugetul instituției, donatori externi

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
	Măsura 2.1.25 Schimbarea podelelor	2019	Administrația liceului, APL	• Podele schimbate în săli de clasă	500	Bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.26 Construcția blocului sanitar în clădirea claselor primare	2018	Administrația liceului, APL, Asociația Părinților	• Bloc sanitar instalat	200	Buget local, bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.27 Instalarea pavajului și amenajarea teritoriului	2018	Administrația liceului, APL, Asociația Părinților	• Teren aferent amenajat	150	Buget local, bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.28 Îngrădirea teritoriului liceului	2017	Administrația liceului, APL, Asociația Părinților	• Teritoriul liceului este îngrădit	100	Buget local, bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.29 Dotarea liceului cu mobilier nou	2017-2020	Administrația liceului, APL	• Săli de clase dotate cu mobilier nou	80	Buget local, bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.30 Dotarea bibliotecii și laboratoarelor	2017-2020	Administrația liceului, APL	• Biblioteci cu fond de carte sporit • Laboratoare dotate	150	Buget local, bugetul instituției, donatori externi
	Măsura 2.1.31 Schimb de bune practici și colaborare cu liceele din Lunca Prutului	2016-2020	Administrația liceului, APL, administrațiile instituțiilor din localitățile vecine	• Bune practici promovate și preluate	5	Bugetul instituțiilor partenere
	Măsura 2.1.32 Schimb de bune practici și colaborare cu Casa Corpului Didactic din Galați și București	2016-2020	Administrația liceului, APL, administrațiile instituțiilor, DGÎ Cahul	• Bune practici promovate și preluate	10	Bugetul instituțiilor partenere, buget raional
	Măsura 2.1.33 Funcționarea eficientă a Asociației Părinților și Pedagogilor și crearea condițiilor pentru susținerea activităților educaționale	2016-2020	Administrația liceului, APL, administrațiile instituțiilor, DGÎ	• APP funcțională	5	Bugetul APP

Obiective Specifice	Măsură	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
Prioritatea 2.2 Crearea de servicii sociale noi și ameliorarea situației grupurilor vulnerabile	Măsură 2.2.1 Amenajarea zonelor și spațiilor de odihnă, a parcurilor, scuarurilor și a terenurilor de joacă pentru copii	2016-2018	APL, AdB	• Zone de odihnă amenajate	350	• Buget local, buget raional, AdB, contribuția locuitorilor
	Măsură 2.2.2 Crearea azilului de bătrâni în incinta clădirii fostului pichet de grăniceri	2017-2018	APL, MMPSF	• Azil deschis	5000	• Beneficiarii serviciilor, donatorii străini, AdB
	Măsură 2.2.3 Crearea unui staționar de zi pentru servicii medicale (în cadrul locației utilizate de SA Moldtelecom)	2017	APL, Centrul de Sănătate, Ministerul Sănătății	• Staționar deschis	500	• Ministerul Sănătății, buget raional, buget local
	Măsură 2.2.4 Deschiderea și amenajarea unui cabinet de chinetoterapie	2019	APL, Centrul de Sănătate, ONG-uri	• Cabinet deschis	100	• Buget local, donatori externi
	Măsură 2.2.5 Dotarea Centrului de Sănătate cu echipament multimedia pentru organizarea activităților de informare (proiector, laptop)	2017-2018	Centrul de Sănătate	• CS dotat	15	• Bugetul instituției, AdB
	Măsură 2.2.6 Organizarea lecțiilor publice și a activităților de informare pe teme de sănătate	2017-2020	Centrul de Sănătate, instituțiile publice	• Populație informată • Grad de morbiditate scăzut	10	• Bugetul instituției, buget local
	Măsură 2.2.7 Construcția pantelor de acces în instituțiile publice	2017-2018	APL, administrația instituțiilor	• Pante de acces create	20	• Buget local
	Măsură 2.2.8 Facilitarea fondării unei asociației a persoanelor cu dizabilități și promovarea drepturilor lor la nivel local și raional	2017	Persoanele cu dizabilități, membrii familiilor acestora	• ONG creat	2	• Resursele membrilor asociației
Prioritatea 2.3. Creșterea oportunităților de valorificare a potențialului local	Măsură 2.3.1 Îmbunătățirea condițiilor de funcționare a casei de cultură (instalarea sistemului autonom de încălzire a sălii de concert, construcția unui bloc sanitar pe interior și procurarea aparaturii de sonorizare și a instrumentelor muzicale)	2017-2020	APL	• Condiții îmbunătățite în casa de cultură	500	• Donatori externi, buget raional, buget local

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
prin renovarea obiectivelor cultural-sportive	Măsură 2.3.2 Lucrări de renovare a muzeului și instalarea sistemului autonom de încălzire termică	2016-2017	APL	• Sistem autonom de încălzire instalat	50	• Buget local, buget raional
	Măsură 2.3.3 Construcția unei anexe noi și extinderea spațiului edificiului muzeului	2020	APL	• Spațiu extins	2000	• Buget raional, donatori externi
	Măsură 2.3.4 Renovarea rețelei de energie electrică	2016-2017	APL	• Rețea renovată	100	• Buget local, buget raional, AdB
	Măsură 2.3.5 Reparația fațadei clădirii, reparația tavanelor	2018-2019	APL	• Tavane și fațadă renovate	150	• Buget local, Buget raional, donatori externi
	Măsură 2.3.6 Dotarea cu vitrine noi, procurarea și instalarea tumbelor din sticlă pentru păstrarea exponatelor	2018-2020	APL	• Vitrine noi și tumbe pentru exponate instalate	150	• Buget local, Buget raional, donatori externi
	Măsură 2.3.7 Termoizolarea clădirii de pe teritoriul stadionului comunitar	2018	APL	• Clădire termoizolată	40	• Buget local, Buget raional, donatori externi
	Măsură 2.3.8 Instalarea acoperișului la tribunele existente	2017	APL, Consiliul Raional Cahul	• Acoperiș instalat	130	• Buget local, Buget raional, donatori externi
	Măsură 2.3.9 Instalarea scaunelor pe terenul de sport	2019-2020	APL, Consiliul Raional Cahul	• Scaune instalate	36	• Buget local, Buget raional, donatori externi
	Măsură 2.3.10 Crearea unei săli de fitness la etajul II	2017-2018	APL	• Sală de fitness creată	60	• Buget local, Buget raional, donatori externi, agenți economici locali, băștinași
	Măsură 2.3.11 Reparația și amenajarea terenului artificial	2018-2019	APL, Consiliul Raional Cahul	• Teren artificial funcțional	16	• Buget local, Buget raional, donatori externi, agenți economici locali, băștinași
	Măsură 2.3.12 Participarea în proiectul 2019	2019	FC Slobozia Mare,	• Implicarea copiilor în proiectul	-	• Taxe de participare,

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
	Open Fun Fotball Schols		instituții publice	educațional		donatii din partea Federației Moldovenești de Fotbal
Prioritatea 2.4: Îmbunătățirea condițiilor de trai prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere și a serviciilor comunal-locative	Măsură 2.4.1 Reparația trotuarelor pietonale (str. Unirii, str. Ulița Mare)	2018	APL	• Trotuare pietonale renovate și sigure	1200	• Buget raional, donatori externi, MDRC
	Măsură 2.4.2 Renovarea infrastructurii rutiere din str. Ștefan cel Mare	2018	APL	• Strada Ștefan cel Mare renovată	200	• Buget raional, local, Fondul Rutier, donatori externi
	Măsură 2.4.3 Renovarea infrastructurii rutiere din str. Sportivilor	2018-2019	APL	• Strada Sportivilor renovată	3000	• Buget raional, Fondul Rutier, buget local, donatori externi
	Măsură 2.4.4 Elaborarea unui proiect tehnic pentru schimbarea unei porțiuni de apeduct din str. Alecsandri, P. Rareș, Independenței și...(circa 3 km)	2019-2020	APL, ÎM	• Proiect tehnic elaborat	700 000	• Buget raional, buget local, donatori externi
	Măsură 2.4.5 Construcția unei porțiuni de apeduct pe str. 31 august, Cosmonauților, Tineretului și Sportivilor și îmbunătățirea calității apei potabile consumate de utilizatori	2016-2017	APL, ÎM	• Porțiune de apeduct schimbată • Calitate a apei îmbunătățită	780	• Buget local, MiDL, AdB, Contribuția localnicilor
	Măsură 2.4.6 Forarea unei noi fântini arteziene în centrul satului	2020	APL, ÎM	• Sondă forată	700 000	• Buget local, raional, bugetul ÎM, donatori externi
	Măsură 2.4.7 Organizarea periodică a analizei calității apei din sursele locale și informarea populației	semianual	APL, ÎM, Centrul de Sănătate	• Analiza calității apei efectuată • Populație informată	60 000	• Buget local, bugetul ÎM
	Măsură 2.4.8 Asigurarea cu servicii de iluminare nocturnă pe întreg teritoriul localității	2020	APL	• Serviciile de iluminare acoperă întreg teritoriul localității	1000	• Buget raional, buget local, donatori externi
	Măsură 2.4.9 Crearea unui sistem de management integrat la deșeurilor în	2019-2020	APL, CR Cahul, ADR Sud	• Sistem de management al	1000	• Buget raional, buget local,

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
	corespondere cu prevederile naționale			deșeurilor creat		donatori externi
	Măsură 2.4.10 Construcția sistemului de canalizare cu o lungime de 5 km și conectarea instituțiilor publice și a gospodăriilor casnice din apropiere	2019-2020	APL, ÎM, CR Cahul	Sistem de canalizare construit	10000	Donatori externi, buget raional
	Măsură 2.4.11 Construcția a 2 terenuri de joacă pentru copii (în centrul satului și în partea de nord)	2016-2017	APL	2 terenuri de joacă create	80	Buget local, buget raional, donatori externi, AdB
	Măsură 2.4.12 Dotarea ÎM cu un tractor ecavator pentru diversificarea serviciilor prestate	2020	APL, ÎM	ÎM dotată cu echipament nou	1000	Donatori externi, buget raional
	Măsură 2.4.13 Construcția unui sistem de irigare în s. Slobozia Mare	2020	APL, ÎM	Sistem de irigare creat	20000	Donatori externi

Obiectiv Strategic 3: Valorificarea potențialului uman și creșterea implicării băștinașilor în dezvoltarea socio-economică a localității

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
Prioritatea 3.1 Consolidarea capacităților resurselor umane și sporirea gradului de participare în activitățile	Măsură 3.1.1 Organizarea seminarelor de instruire în domeniul scrierii de proiecte și atragerii de fonduri pentru reprezentanții instituțiilor publice și ONG	anual	APL, ONG-uri	- Capacități a instituțiilor publice sporite - Volum de investiții atrase în creștere	20	Buget local, donatori externi, buget ONG-uri
	Măsură 3.1.2 Desfășurarea campaniilor de educație ecologică a populației (distribuirea materialelor promoționale, organizarea orelor	semestrial	APL, ONG-uri, Centrul de Sănătate	Populație informată și implicată	30	Buget local, donatori externi, buget ONG-uri, bugetul

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
comunitare	ecologice la instituții...)					instituțiilor implicate
	Măsură 3.1.3 Atragerea și implicarea cetățenilor în campanii de salubritate a localității	anual	APL, ONG-uri, instituții preuniversitare	Populație activă în campanii locale	10	Buget local, buget instituții și ONG
	Măsură 3.1.4 Stimularea prin mențiuni a celor mai conștiințioși și activi cetățeni ai localității	anual	APL	Persoane și gospodării menționate și stimulate	5	Buget local
	Măsură 3.1.5 Crearea unui grup local de inițiativă din rândul tinerilor și impulsionearea implicării tinerilor în viața localității	2016-2017	APL, ONG din gimnaziu și liceu	Grup local constituit	-	-
Prioritatea 3.2 Îmbunătățirea parteneriatului comunitar și intercomunitar	Măsură 3.2.1 Organizarea evenimentelor comune între APL, ONG, agenți economici, biserici pentru evaluarea dezvoltării comunitare și actualizarea planului de dezvoltare locală	anual	APL	Parteneriat local îmbunătățit	5	Buget local, buget ONG, sponsorizări
	Măsură 3.2.2 Implementarea în colaborare a proiectelor și inițiativelor de dezvoltare locală precum „O floare pentru Slobozia Mare”, „Concurs pentru cea mai curată stradă”...	anual	APL	Proiecte comunitare mici implementate de cetățeni și gospodării casnice	10	Buget local, buget ONG, sponsorizări
	Măsură 3.2.3 Realizarea de acțiuni și inițiative comune pentru consolidarea parteneriatului intercomunitar cu localitățile din Lunca Prutului	anual	APL-uri din cele 9 localități	Proiecte de cooperare intercomunitară inițiate și realizate	15	Buget local, buget APL parteneri
Prioritatea 3.3 Comunicarea cu instituțiile naționale și cetățenii pentru promovarea intereselor localității	Măsură 3.3.1 Negocieri cu MAI pentru transmiterea dreptului de proprietate asupra clădirii fostului pichet de grăniceri și deschiderea în incinta a azilului de bătrâni	2016-2017	APL, CR Cahul	Demers expediat și negocieri organizate	-	-
	Măsură 3.3.2 Lucrul cu cetățenii care au drept de proprietate (cotă parte) asupra clădirii administrative a gospodăriei SA „Moldova” și dobândirea în proprietate a clădirii pentru deschiderea unui incubator de afaceri	2016-2018	APL, instituțiile publice	- Discuții și negocieri cu cetățenii organizate - Dreptul de proprietate asupra clădirii obținut de APL	-	-

Obiective Specifice	Măsură	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
Prioritatea 3.4 Îmbunătățirea colabărării cu băștinașii și consolidarea AdB „Baștina mea – Slobozia Mare”	Măsură 3.4.1 Organizarea anuală a ședințelor AdB către Paștele Blajinilor	anual	APL, AdB	• Ședințe organizate • Colaborare menținută și dezvoltată	20	Buget local, buget AdB
	Măsură 3.4.2 Organizarea anuală a Zilelor Diasporei	Anual, luna august	APL, AdB	• Evenimente comunitare organizate în comun • Plan de acțiuni AdB actualizat și completat	30	Buget local, buget AdB
	Măsură 3.4.3 Participarea membrilor Consiliului de Administrație al AdB la instruiți pentru consolidarea capacităților de management al AdB	trimestrial	AdB	• Cunoștințe îmbogățite • Management eficient al AdB asigurat	15	Buget AdB
	Măsură 3.4.4 Asigurarea comunicării cu băștinașii prin FB, baza de date, Youtube, site și alte surse disponibile	sistematic	APL, AdB	• Comunicare operativă și eficientă	10	Buget local Buget AdB
	Măsură 3.4.5 Completarea și actualizarea continuă a bazei de date	sistematic	APL, AdB	• Baza de date completă și actualizată	-	-
	Măsură 3.4.6 Implementarea Programului de revenire voluntară a migranților (Tatu Elena, Chelban Viorica, Culeva Tudor...)	2016-august 2017	APL, AdB	• Migranții sprijină localitate pe diferite segmente de dezvoltare	-	-
	Măsură 3.4.7 Campanie de sădire a copacilor în lunca Prutului organizată de băștinași din localitate și din afară	anual	APL, AdB	• Migranții participă în inițiativele locale	8	Buget local Buget AdB
	Măsură 3.4.8 Oferirea anuală a premiilor pentru „Cel mai bun elev al liceului” și „Cel mai bun elev al gimnaziului”	anual	AdB	• Cei mai buni elevi stimulați	15	Buget AdB

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
	Măsură 3.4.9 Cofinanțarea procesului de amenajare a străzii centrale cu clumbe cu flori	anual	AdB	Migranți implicați în amenajarea localității	10	Buget AdB
	Măsură 3.4.10 Implicarea băștinașilor la elaborarea proiectului tehnic de extindere a muzeului din localitate prin construcția unei anexe	2016-2017	APL, AdB	Proiect tehnic elaborat	20	Contribuția băștinașilor
	Măsură 3.4.11 Actualizarea anuală a planului de acțiuni al AdB și elaborarea planului pentru perioada imediat următoare	anual	APL, AdB	Plan actualizat și elaborat	-	Contribuția băștinașilor

Obiectiv strategic 4. Consolidarea capacităților APL în vederea asigurării unui management administrativ eficient și transparent, axat pe nevoile cetățenilor.

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
Prioritatea 4.1 <i>Sporirea numărului de metode și mijloacelor de comunicare cu cetățenii</i>	Măsură 4.1.1 Transmiterea online a ședințelor CL și altor evenimente publice	2016-2017	APL	Ședințe a CL și evenimente transmise online	10	MiDL, buget local
	Măsură 4.1.2 Organizarea consultărilor cu cetățenii prin intermediul audierilor publice și a dezbaterilor	2016-2020	APL	Cetățeni consultați pe probleme de interes major	15	Buget local
	Măsură 4.1.3 Organizarea activităților de instruire și a prezentărilor publice privind procesul de luare a deciziilor la nivel local	anual	APL	Cetățeni instruiți și angajați civic	10	Buget local, donatori externi
Prioritatea 4.2 <i>Consolidarea bazei impozabile a localității</i>	Măsură 4.2.1 Identificarea tuturor prestatorilor de servicii în scopul acumulării mijloacelor financiare în bugetul local	2016-2020	APL	Sunt identificați noi prestatori de servicii	-	Buget local

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
	Măsură 4.2.2 Inventarierea și evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării	2016-2020	APL	Toate bunurile evaluate	-	Buget local
Prioritatea 4.3 Sporirea transparenței procesului decizional	Măsură 4.3.1 Afişarea deciziilor CL și a dispozițiilor primarului pe site primăriei și site-uri specializate (www.actelocale.md), dar și prin rețele de socializare FB și Ok.ru	2016-2020	APL	Proiecte de decizii și decizii ale APL mediatizate pe larg	-	Buget local
	Măsură 4.3.2 Raportarea anuală în fața cetățenilor privind activitatea APL și serviciilor publice locale	anual	APL, ÎM, instituții publice	Populație informată	15	Buget local
	Măsură 4.3.3 Editarea trimestrială și distribuirea buletinelor informative cu informații despre activitatea APL	2016-2020	APL, Consiliul de Tineret	Buletin editat și distribuit locuitorilor	8	Buget local
Prioritatea 4.4 Îmbunătățirea condițiilor de funcționare a autorităților publice locale	Măsură 4.4.1 Consolidarea fundației clădirii primăriei	2018	APL	Fundația consolidată	300	Donatori externi, buget local
	Măsură 4.4.2 Izolarea termică a fațadei edificiului primăriei	2017	APL	Fațadă renovată	500	Donatori externi, buget local

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
	Măsură 4.4.3 Dotarea cu echipamente și tehnologii IT performante	2016-2018	APL	Toți specialiștii dotați cu echipamente moderne	100	Buget local, donatori externi
	Măsură 4.4.4 Reparația subsolului clădirii primăriei	2020	APL	Subsol reparat	300	Buget local, donatori exxterni

IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI

10.1 Etape de Implementare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare social-economică a s. Slobozia Mare depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezenta unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei vor fi implicați mai mulți actori, îndeplinind rolul de implementatori al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local, Primarul, Primăria)
2. Locuitorii comunei
3. Societatea civilă
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a s. Slobozia Mare poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Strategiei de dezvoltare. În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor în cadrul Audierilor publice organizate de către primărie. După dezbateri și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

Implementarea Strategiei de dezvoltare se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Strategiei de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul Strategic de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

10.2 Monitorizarea Strategiei

10.2.1 Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (i) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (ii) raportarea rezultatelor evaluării. În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în pentru fiecare sector va fi format un Comitet din 3 persoane. Membrii acestor Comitete vor fi rezidente în sectorul respectiv și aleși la Adunarea locuitorilor din sector (circa 70 gospodării).

Comitetele vor contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor din sector atât în rezolvarea obiectivelor Strategiei Slobozia Mare, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor Strategiei, astfel consolidându-se societatea civilă din comună. Interesele Comitetelor de Sector vor fi reprezentate de o persoană aleasă de comitet care va face parte din Consorțiul Comitetelor de Sector. Consorțiul Comitetelor de Sector se va aduna în ședințe o dată în 2 săptămâni. Atribuțiile acestui consorțiu vor consta în:

- a. Planificarea și realizarea activităților de implementare în sector a Strategiei
- b. Coordonarea activităților de implementare în sector
- c. Stabilirea legăturii directe între sector și Comisia de Implementare.

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea Strategiei (în continuare CIS). CIS va fi creată cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul Local și Primărie în componenta căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltare:

- Unitatea Specializată pentru Planificare Strategică (UPSP)
- Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului)
- Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul șef)
- Comunitatea oamenilor de afaceri (directorii sau reprezentanții principalilor structuri economice din localitate)
- Instituțiile educaționale (directorul școlii și al grădiniței de copii)
- Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-urilor ce activează în domeniul protecției mediului, social, apărarea drepturilor omului și de tineret)
- Reprezentanți ai grupurilor vulnerabile.

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în domeniile relevante dezvoltării localității conform prezentei strategii
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunei
- Elaborarea și inițierea modificărilor în strategie
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare etc.

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în lună.

Forumul Cetățenesc, în număr de 80-90 persoane, întrunește toți membrii Comitetelor de Sectoare, Grupurile de inițiativă din localitate, Comisia de Implementare a Strategiei. Ședințele Forumului se vor face o dată în trimestru. Competențele Forumului Comunității sunt:

- Avizare și punerea în dezbatere a rapoartelor și proiectelor propuse de CIS
- Asigurarea cadrului participativ și organizatoric pentru implementarea Strategiei Slobozia Mare
- Propunerea și discutarea modificărilor în Strategia locală
- Actualizarea planului și reactualizarea Strategiei.
- Propagarea Conceptului de Dezvoltare Durabilă
- Consultarea (CIS, Comitetelor de sectoare, APL) privind măsurile planului local de acțiuni.
- Inițierea unor noi studii și proiecte
- Asigurarea transparenței în activitatea APL privind implementarea Strategiei

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Strategiei. Competențele Consiliului local se vor axa pe:

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Strategiei.

10.2.2 Raportarea și Indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către CIS privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIS va prezenta Consiliul Local raportul de evaluare a implementării Strategiei. Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.